

Familiebedrifter

– lønnsomhet og særtrekk ved norske familieeide selskaper

ey.com/no

I samarbeid med

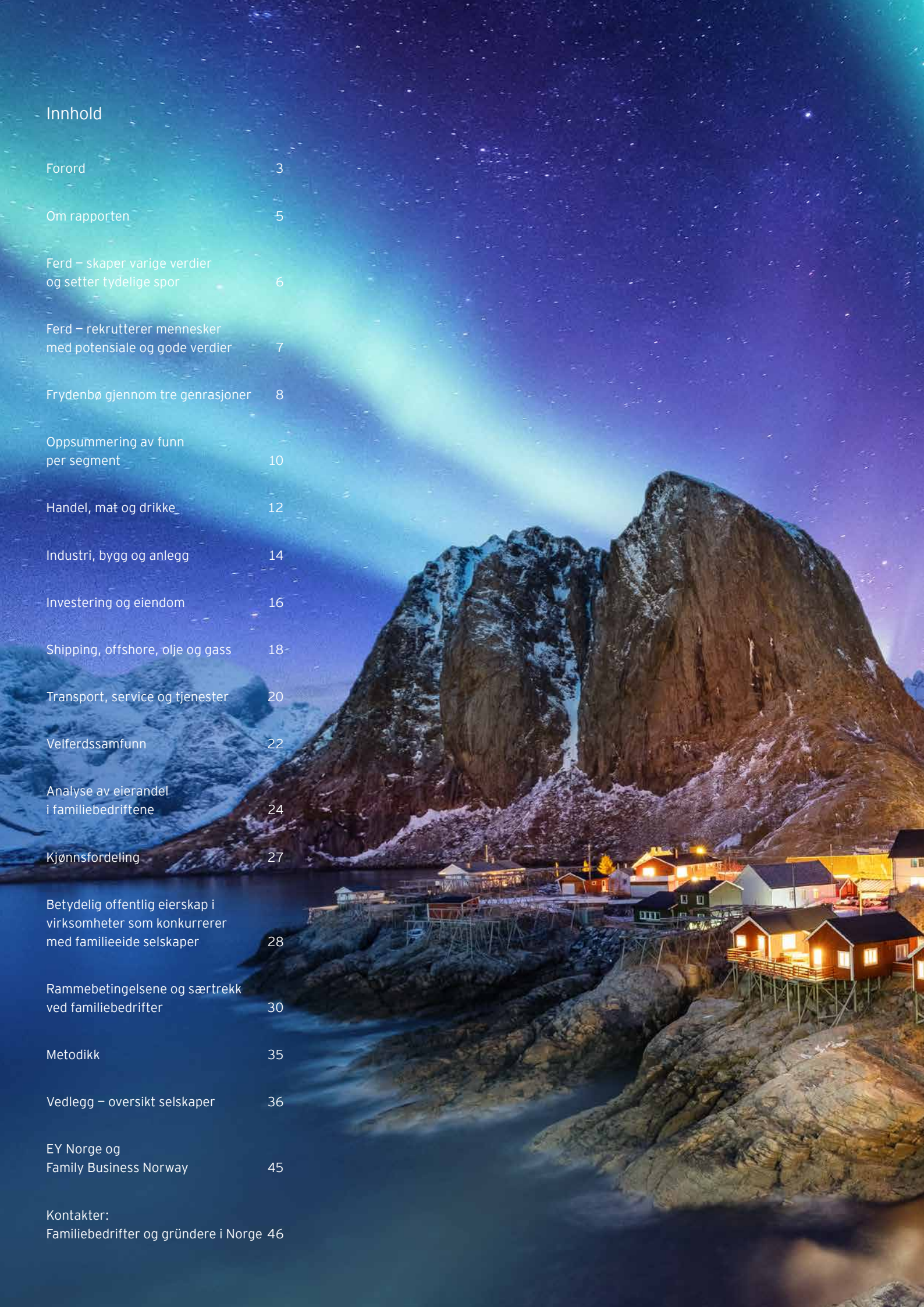
Family
Business
Norway

Building a better
working world

Innhold

Forord	3
Om rapporten	5
Ferd – skaper varige verdier og setter tydelige spor	6
Ferd – rekrutterer mennesker med potensiale og gode verdier	7
Frydenbø gjennom tre generasjoner	8
Oppsummering av funn per segment	10
Handel, mat og drikke	12
Industri, bygg og anlegg	14
Investering og eiendom	16
Shipping, offshore, olje og gass	18
Transport, service og tjenester	20
Velferdssamfunn	22
Analyse av eierandel i familiebedriftene	24
Kjønnsfordeling	27
Betydelig offentlig eierskap i virksomheter som konkurrerer med familieeide selskaper	28
Rammebetingelsene og særtrekk ved familiebedrifter	30
Metodikk	35
Vedlegg – oversikt selskaper	36
EY Norge og Family Business Norway	45
Kontakter: Familiebedrifter og gründere i Norge	46

Forord

De fleste norske virksomheter er familieeide. Gjennom generasjoner har de vært en bærebjelke i velferdssamfunnet, med høy sysselsetting og et betydelig bidrag til felleskassen. En høy eierkonsentrasjon har gitt god kontroll på videreutviklingen av virksomhetene, og familieeide selskaper har vært kjent for god lønnsomhet.

Hvordan er situasjonen nå? Vi i Family Business Norway og EY har gjennomført en analyse av landets 375 største aksje- og allmennaksjeselskap i utvalgte bransjer. Av disse er 132 eid av norske familier. Vi har også sett på hva som skiller familieeide (FB) bedrifter fra ikke-familieeide bedrifter (IFB) og offentlige selskaper.

Våre observasjoner innen fem industrisegmenter er i hovedsak positive, men det er fortsatt noen forbedringsområder; familiebedriftene har svakere marginer sammenlignet med konkurrerende ikke-familiebedrifter. I tillegg ligger de etter når det kommer til kjønnsfordelingen i ledende stillinger. Når 2020 regnskapstall foreligger, vil vi i neste års rapport nærmere kunne vurdere hvordan selskapene og bransjene har blitt påvirket av Covid-19-pandemien og det relaterte oljeprisfallet.

Lønnsomhet

Vår analyse viser at forskjellene i lønnsomheten er større mellom de ulike bransjesegmentene, enn mellom FB og IFB. Tilsvarende er EBITDA-marginen for FB noe under, sammenlignet med IFB og offentlige selskaper i samme bransjer.

Fra et likviditets- og solvensperspektiv derimot, er observasjonen at FB har bedre nøkkeltall sammenlignet med de andre eierstrukturene.

De 132 bedriftene i vår analyse har et betydelig verdibidrag til det norske velferdssamfunnet. I 2019 sysselsatte de om lag 177 000 ansatte, og samlet bidrag i form av skatter og avgifter utgjorde NOK 100,4 milliarder.

Mangfold

Analysen kan indikere at det fortsatt er lettere for menn, både i og utenfor familien, å få en lederstilling i noen av Norges største familiebedrifter.

6 % av ledende stillinger (daglig leder eller styreleder) i de 132 familiebedriftene vi undersøkte, innehas av kvinner, av disse er imidlertid 90 % fra familien.

For de 243 ikke-familieeide selskapene i utvalget, er kvinneandelen til sammenligning 14 %.

Ifølge en tilsvarende internasjonal analyse¹, ledes 9 % av FB av en kvinnelig styreleder, og 24 % har kvinnelig toppleder – her var kun 3 % av kvinnene i lederstillingen familiemedlem. Altså svært ulikt fra det vi ser i vårt norske utvalg av familiebedrifter.

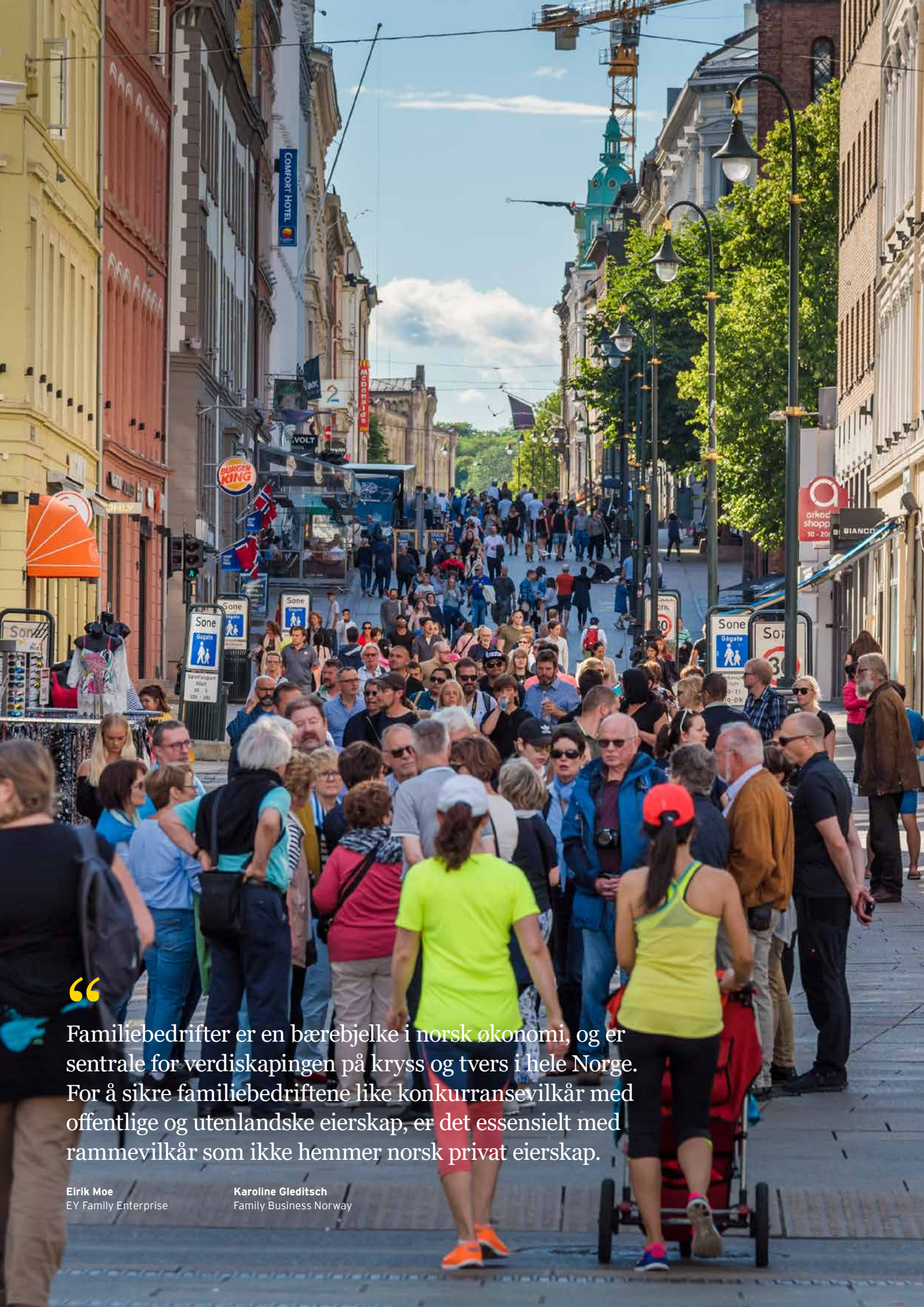
Særtrekk

Generasjonsskifte, innovasjonskraft og filantropi står på dagsorden hos norske familieselskaper, men selvsagt også risiko- og krisehåndtering i lys av Covid-19-pandemien. I denne rapporten kan du lese intervjuer med Johan H. Andresen i Ferd og Knut Herman Gjøvaag i Frydenbø, som deler sine perspektiver samt betraktninger fra EY og Family Business Norway om hvordan rammebetingelsene påvirker norske familieselskaper. Ferd er med i analysen under bransjen «Investering og eiendom», og Frydenbø er i gruppen «Handel, mat og drikke», og hhv nr.33 og nr.212 i utvalget i undersøkelsen. Vi håper videre at analysen av de utvalgte industrisegmentene vil gi nyttig innsikt i særtrekkene knyttet til denne gruppen av bedrifter, som er så sentrale for verdiskapningen på kryss og tvers i hele Norge.

Karoline Gleditsch
Family Business Norway

Eirik Moe
EY Family Enterprise

¹ https://www.ey.com/en_gl/growth/growth-barometer-family-business

“

Familiebedrifter er en bærebjelke i norsk økonomi, og er sentrale for verdiskapingen på kryss og tvers i hele Norge. For å sikre familiebedriftene like konkurransevilkår med offentlige og utenlandske eierskap, er det essensielt med rammevilkår som ikke hemmer norsk privat eierskap.

Eirik Moe
EY Family Enterprise

Karoline Gleditsch
Family Business Norway

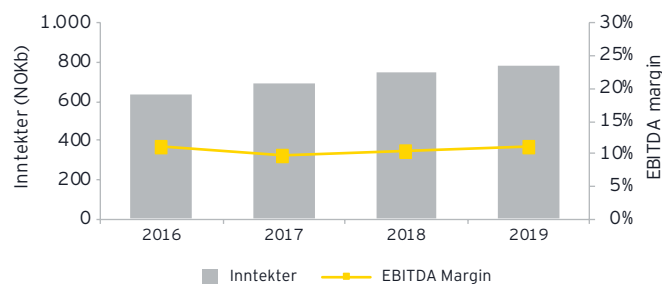
Om rapporten

Inspirert av EY sin globale analyse av de 500 største familiebedriftene i verden, Family Business Index, har EY og Family Business Norway gjort en analyse av de 375 største aksje- og allmennaksje- selskap i utvalgte industrier i Norge. Av disse er 132 eid av familier. Rapporten fokuserer på selskapenes økonomiske resultater, bidrag til velferdssamfunnet og deres kjønnsfordeling i ledende stillinger.

Tidligere studier viser at omtrent 66 % av alle privateide bedrifter i Norge er familieeide, hvorav mer enn halvparten av egenkapitalen eies av enkeltpersoner forbundet gjennom slekt eller giftemål¹. De fleste familiebedrifter i Norge er små og mellomstore selskaper. Kun 1 % har flere enn 100 ansatte, og noen av disse er blant landets største selskaper.

I denne rapporten tar vi utgangspunkt i definisjonen i Family Business Index. AS er klassifisert som familiebedrift hvis den er eid minst 50 % av én eller flere familier, og ASA hvis den er eid minst 34 % av én eller flere familier. Tilsvarende vurdering er brukt for å klassifisere offentlig eide selskaper. Begrepet familieselskap i denne analysen, inkluderer således også gründer-selskaper som enda ikke har vært gjennom et generasjonsskifte. Analysen er basert på tall fra 2019.

Utvalgte familiebedrifter, totale inntekter 2016–2019

Tabell 1

Populasjon og utvalgskriterier

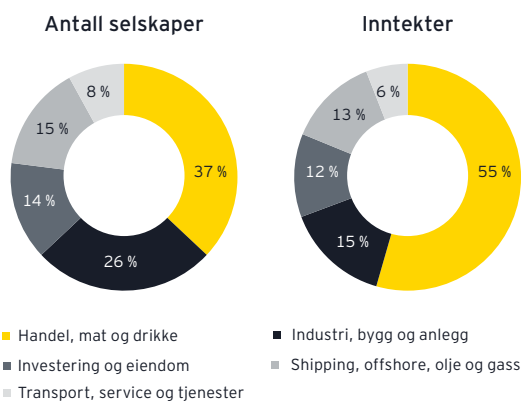
Den totale populasjonen i analysen inkluderer 375 selskaper som hvorav 132 er FB etter definisjonen som nevnte ovenfor. Resterende 243 selskaper er ansett som IFB, og blant disse er 21 definert som offentlig eide selskaper. Sammenlignet med tidligere år har vi utvidet vårt utvalg med 95 familieeide bedrifter.

Noen av bedriftene som er klassifisert som IFB kan være eid av utenlandske familier, men i denne analysen er det kun vært fokus på selskaper eid av norske familier.

Sammensetning av segmentene

De inkluderte selskapene i denne analysen er fordelt i følgende fem segmenter:

- ▶ Handel, mat og drikke
- ▶ Industri, bygg og anlegg
- ▶ Investering og eiendom
- ▶ Shipping, offshore, olje og gass
- ▶ Transport, service og tjenester

Tabell 2

Ytterligere informasjon om segment-sammensetning og kategorisering i eget kapittel om Metodikk, samt vedlegg med selskapsoversikt.

Observasjon

Fra et lønnsomhetsperspektiv viser våre funn at familiebedriftene har svakere resultater sammenlignet med sine konkurrerende IFB. En annen observasjon er at FB i snitt har en lavere belåningsgrad enn IFB.

Kvinneandelen i styresammensetning og i ledende stillinger er lavere hos norske FB, sammenlignet med IFB.

Familiebedriftene er viktige bidragsyttere til det norske velferdssamfunnet.

Ferd – skaper varige verdier og setter tydelige spor

Ferd ble etablert i 1849, og tilhører bransjen som opererer innenfor industrielle og finansielle investeringer. I en samtale med Johan H. Andresen, deler han av sin erfaring som femtegenerasjons eier og styreleder.

Alexandra G. Andresen, Johan H. Andresen og Katharina G. Andresen

Familieeid siden 1849

Ferd er en videreføring av femte og sjette generasjoners eierskap, som vi daterer tilbake til 1849. Min tippoldefar kjøpte den gang J.L. Tiedemanns Tobakksfabrikk. I dag utvikler Ferd verdier for 35 milliarder gjennom seks forretningsområder. Blant de største enkeltinnehaverne der Ferd Capital utøver aktivt eierskap er:

- ▶ 100-51 %: Elopak, Brav, Mestergruppen, Interwell, Servi, Simployer
- ▶ 51-40 %: Aibel, Fjordline, Fürst Medisinsk Laboratorium, Mnemonic
- ▶ 20-39 %: Benchmark Holdings, Unicus, Motitech
- ▶ 10 -I 19 %: Nilfisk

De andre fem forretningsområdene er: Ferd Invest, Ferd Ekstern Forvaltning, Ferd Eiendom, Ferd Impact Investing og Ferd Sosiale Entreprenører. Sistnevnte har skalert 25 sosiale entreprenører siden 2008.

Hva er dine beste råd til andre familiebedrifter som ønsker å overleve gjennom mange generasjoner?

- Bestem dere for om familien er der for bedriften, eller om bedriften skal være der for familien. Svaret på dette spørsmålet legger grunnlaget for både videre verdiutvikling og kontroll med eierskapet. Hvis dere svarer riktig, så vil dere ansette folk som er bedre enn dere til å lede, eller i det minste være med i lederteamet.

Ferd – rekrutterer mennesker med potensiale og gode verdier

Hvilke utfordringer relatert til eierskap har din familiebedrift opplevd, og hvordan har de blitt løst?

Eierskapet har gått fra én person til en annen i fem generasjoner. Søsken har blitt løst ut med eiendom og likvide midler. Dette har for bedriftens del vært svært viktig for å skape trygghet blant de ansatte, muliggjort langsiktige investeringer, og gjort det mulig å starte og kjøpe nye virksomheter.

I neste generasjon, hvor det er to eiere, må dette ivaretas gjennom gode systemer, og enda mer profesjonalitet og pragmatisme i alle deler av eierstyringen og ledelsen.

Hva gjør din familie i dag for å sikre ivaretagelse av bedriften i kommende år?

Ferd og våre direkteinvesteringer, styres etter en felles visjon og verdier. Det er avgjørende at Ferds visjon og verdier er samsvarende med familiens, og at de derved understøtter hverandre, og på den måten tydeliggjør hva som ligger til grunn for familiens eieragenda.

Visjon | Vi skal skape varige verdier, og sette tydelige spor

Verdier | Troverdighet, eventyrlyst, lagspill og langsiktighet

Dette betyr blant annet at vi rekrutterer mennesker med en kombinasjon av stort potensiale og gode verdier. Alle bedriftene har dessuten styrer og prosesser som er på minst like høyt nivå som børsnoterte peers. Ferd tar, og vil fortsette å ta, initiativ til investeringer som har bærekraft og «impact» som fokus. Det er utviklet en klar ESG strategi for de operasjonelle virksomhetene, og også en strategi for hvordan Ferd kan bidra til å nå noen av FNs bærekraftsmål.

Howdan har Covid-19-pandemien påvirket Ferd?

Det har vært et annerledes år, men alt i alt har vi klart oss fint. Vi har fulgt porteføljeselskapene våre tett, og majoriteten av disse har hatt en god underliggende utvikling i 2020. Men vi har også enkeltsselskaper som er hardere rammet av Covid-19, eksempelvis Fjordline hvor tilnærmet all trafikk stanset opp fra en dag til en annen da Norge stengte ned i mars.

Takket være vår diversifisering og sterke likviditet, har vi gjennom 2020 også kunnet gjøre flere nye investeringer, eksempelvis i Ferd Eiendom, hvor vi har kjøpt Marienlyst, Hieronimus Heyerdahls gate 1, og sist Trekanttomten på Aker Brygge.

2020-tallet blir omtalt som handlingstiår for å nå målene i Parisavtalen fra 2015. Hvilke handlinger gjør Ferd?

Hensynet til bærekraft er en naturlig del av vår visjon, og skal prege hvordan Ferd utvikler seg som eier, investor og samfunnsaktør. Vi arbeider kontinuerlig med å integrere bærekraft på en stadig mer helhetlig måte i konsernets samlede virksomhet. Det dreier seg om å sette positive avtrykk som kan føles og måles. Dette har Ferd drevet med i lang tid, både gjennom vårt virke som aktiv eier og investor, men også gjennom ulike initiativ som vårt arbeid med sosiale entreprenører, og Nordic Microfinance Initiative.

Fremover vil vi jobbe mer systematisk med miljø og sosiale forhold, som en del av eieragendaen i porteføljeselskapene våre. I praksis skal hensyn til miljøet, sosiale forhold og virksomhetsstyring (ESG) integreres i investeringsanalyser og beslutningsprosesser, eierskapsutøvelse og rapportering. Der vi er aktiv investor, vil vi søke å påvirke selskaper og eksterne forvaltere til å jobbe med bærekraft på en måte som er relevant for deres virksomhet. Vi tror et helhetlig og tydeligere fokus på bærekraft, vil påvirke sammensetningen til Ferds totalportefølje over tid.

Frydenbø gjennom tre generasjoner

Frydenbø ble etablert i 1916, og opererer innenfor bransjer som bil, marine, eiendom og maritim industri. Knut Herman Gjøvaag, som er tredjegerasjons eier og daglig leder, deler sine perspektiver.

Knut Herman Gjøvaag

Når ble bedriften etablert, hva startet virksomheten som, og hva eier dere i dag?

Den 16. oktober 1916 ble Frydenbø Slip og Mekaniske verksted etablert på Damsgård, som den gang lå utenfor Bergen. Dette viste seg å bli en svært god lokasjon også for annen næring, etterhvert som sentrum utviklet seg både geografisk og med befolkningstetthet.

Gjennom tre generasjoner har familien utviklet Frydenbø, som nå driver fire virksomhetsområder innen bil, marine, eiendom, og maritim industri. Vi etablerte i 2019 vårt femte ben å stå på; Frydenbø NXT.

Hvilke utfordringer relatert til eierskap har din familiebedrift opplevd, og hvordan har de blitt løst?

Ved starten var min bestefar Karl Gjøvaag hovedaksjonær, men han fikk også med seg over 20 andre aksjonærer. De siste eksterne aksjonærene ble kjøpt ut på slutten av 80-tallet, da jeg som 3. generasjon hadde kommet inn i selskapet.

Hvordan har din familiebedrift tilpasset seg eksterne og interne endringer gjennom årene?

Selskapet startet som nevnt som Slip og Mekanisk verksted, som min far gjorde om til en utstyrsleverandør innen skipsindustrien. Ved min inntreden, diversifiserte jeg virksomheten til flere enheter, slik den på mange måter fremstår i dag. Jeg pleier å si at vi har vært tre generasjoner, og har gjennomlevd tre epoker. Dette er også noe jeg har som mantra når vi nå diskuterer inntreden for 4. generasjon, de må finne sin vei og ta sine valg. Hadde Frydenbø ikke tilpasset seg eksterne endringer gjennom tidene, så hadde vi ikke lenger eksistert.

Hva gjør din familie i dag for å sikre ivaretagelse av bedriften i kommende år?

I tillegg til det jeg nevnte i forrige punkt, har vi involvert neste generasjon i Family Business Norway. Vi har også kjørt noen prosesser med bl.a. EY, og vi har hatt kontakt og dialog med andre familieselskaper som er i samme situasjon som oss. Sistnevnte har åpnet muligheter for benchmarking og utveksling av sommerjobber.

Hvordan har den pågående koronakrisen påvirket Frydenbø?

I mars 2020 opplevde vi, som de fleste andre, en kalddusj for flere av virksomhetsområdene våre, spesielt for bilutleie- og hotellvirksomheten. Vi hadde i en periode på vårparten, en permitteringsandel på 20 %. Det siste halve året har vi hatt nedgang i permitteringer, men det er fortsatt krevende tider innen reiseliv og industri, noe som påvirker både skipsservice- og hotellvirksomheten ved Dr. Holms Hotel. Til tross for dette, leverte vi samlet sett et godt år i Frydenbø Group. Samtlige delkonsern leverer positive resultater, med vekst i både omsetning og resultat. Spesielt innen bil- og

fritidsbåtvirksomheten presterer vi bra. Innenlandsferier i år, og med stor sannsynlighet neste år, er positive påvirkningsfaktorer for disse delene av forretningen.

Vi ser også en del positive organisasjonspåvirkninger av koronakrisen. Vi er godt rigget på en digital plattform, hvilket gjorde overgangen til nye møteplasser smidig, og vi kom raskt ovenpå i forhold til krisehåndtering – både i toppledelse og på avdelingsnivå. I morgenmøter hver dag den første tiden, sørget vi for kontinuerlig tilpassede tiltak i de enkelte selskap. Det har også vært viktig for meg at alle ansatte fikk løpende oppdatert informasjon, både praktisk i forhold til smittevern hensyn, og hvordan situasjonen var i virksomheten. Dette har vi fått gode tilbakemeldinger på i medarbeiderundersøkelser, og tar med oss disse rutinene også ut av krisen.

2020-tallet blir omtalt som handlingstiår for å nå målene i Parisavtalen fra 2015. Hvilke handlinger gjør Frydenbø?

2020 ble vårt første driftsår etter at vi løftet fire strategiske fokusområder på tvers av konsernet. De fire områdene vi skal jobbe aktivt med de kommende årene er; **Kundereise, Team, Lønnsomhet** og **Bærekraft**. Dette innebærer at alle delkonsernene definerer delmål og tiltak knyttet opp mot KPI'er, innenfor hvert fokusområde. Innenfor Bærekraft har vi definert en egen ressursperson som følger opp delkonsernene på delmål og tiltak. Vi ser allerede flere spennende klimatiltak som følge av dette arbeidet.

I Frydenbø Industri har vi katalysert utviklingen av hybridsatsningen, og ser store muligheter i det grønne skiftet. Vi vil med dette arbeidet være med på å utvikle

fremdriftssystemer som blir mer miljøvennlige, samtidig som de er mer kostnadseffektive for sluttkunde.

Hos Frydenbø Eiendom har vi lagt vekt på å redusere forbruk, og da spesielt på reduksjon av energiforbruk. Et stortilt prosjekt ble satt i gang for å kutte energibruken med 20 % for hele eiendomsporteføljen. I samarbeid med Entro på rådgiversiden, og med finansiell støtte fra Enova, har vi kuttet forbruket med 15 % på kun tre år. Et konkret eksempel i dette arbeidet, er at vi benytter smart sensorikk som måler inneklimate kontinuerlig. Energi til oppvarming og kjøling hentes fra sjøvannsledning i fjorden som vi ligger rett ved. Parallelt med energikuttene, jobbes det med miljøsertifisering av bygg. Slik sertifisering kartlegger alle forhold i et bygg som påvirker miljøet, lokalt som globalt.

I bilvirksomheten jobbes det også med å redusere klimaavtrykket. Alle våre lokasjoner er sertifiserte Miljøfyrtårn bedrifter, hvor det blant annet er et sterkt fokus på klima- og miljøkrav knyttet til innkjøp. Gjennom arealeffektiviseringsprogram, og andre tiltak for energioptimalisering og mål om avfallsreduksjon, jobbes det for å redusere energiforbruk og avfall til forbrenning.

Vi har også bærekraft med som evalueringskriteria i innkjøpsprosesser. Leverandørene beskriver hvordan de jobber med bærekraft. I noen tilfeller har vi krevd at miljødeklarasjoner (EPD-er) vedlegges tilbud der disse finnes, slik at vi faktisk kan sammenligne forskjellige produkters klimaavtrykk.

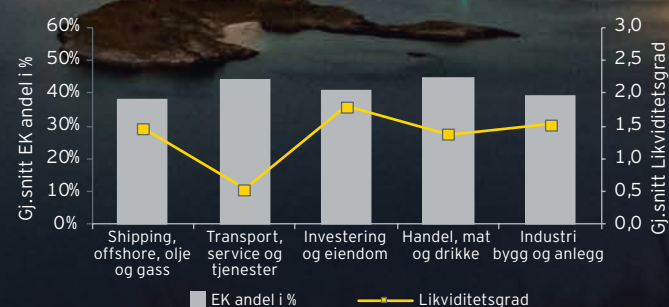
Oppsummering av funn per segment

Lønnsomhet

Figur 3

Likviditet og solvens

Figur 4

Handel, mat og drikke

Segmentet er preget av finansiell stabilitet, og inkluderer noen av de største familieeide virksomhetene i Norge. En stabil underliggende etterspørsel, og begrenset konkurranse fra utenlandske aktører, bidrar til en CAGR på 6 % for inntekter i analyseperioden. Dette er den laveste CAGR blant segmentene som inngår i denne analysen, og representerer tilnærmet befolkningsvekst og inflasjon. EBITDA-marginen på 8-9 % har vært stabil de siste fire årene, men avkastning på total kapital har i snitt vært den høyeste sammenlignet med de øvrige familiebedriftene. En gjennomsnittlig likviditetsgrad på 1,4 og en egenkapitalandel på 45 % er i den øvre enden, sammenlignet med familiebedriftene i de andre segmentene.

Overordnet viser ikke vår analyse vesentlige forskjeller mellom FB og IFB. Dette indikerer at resultatene i hovedsak er drevet av en stabil industri, og ikke selve eierformen i selskapene.

Industri, bygg og anlegg

Majoriteten av omsetningen i dette segmentet er B2B, og ofte basert på anbudsprosesser som legger betydelig press på marginer. Dette stemmer med lønnsomhetsanalysen, hvorav FB i dette segmentet har noen av de laveste marginer sammenlignet med de øvrige FB.

Inntektene har vist en stabil vekst med en CAGR på 11 %. Margin og avkastning har vært stabil i analyseperioden, og er i snitt 7 % for henholdsvis EBITDA og TKR. Derimot noe lavere enn hos sine konkurrerende IFB. Vedrørende likviditet, foreligger det ingen vesentlige forskjeller mellom eierformene, men egenkapitalandelen har i snitt vært 8 prosentpoeng høyere hos IFB i analyseperioden.

Tilsvarende som for segmentet Handel, mat og drikke, taler ovennevnte for at resultatene heller blir drevet av industriene selskapene opererer i, enn av selve eierformen.

Investering og eiendom

OSEBX (Hovedindeksen) og OSE60GI (Eiendomsindeksen) på Oslo Børs har hatt en betydelig positiv utvikling i analyseperioden, noe som har påvirket selskapene i segmentet. Inntektene for FB har økt jevnlig og viser en CAGR på 9 %. Gjennomsnittlig EBITDA-margin og TKR er på henholdsvis 13 % og 6 %. Videre er segmentet kapitalintensivt, og en gjennomsnittlig egenkapitalandel på 41 % er derfor i den nedre enden sammenlignet med FB i de øvrige segmentene. Offentlig eide selskaper påvirker dog tallene for IFB.

Det foreligger bedre resultater i IFB sammenlignet med FB. Sammenligningstallene er derimot noe skjevfordelt, da IFB inkluderer noen få selskaper som hovedsakelig opererer innenfor utleiebransjen.

Shipping, offshore, olje og gass

Selskapene som opererer innenfor dette segmentet opplever større volatilitet sammenlignet med de øvrige segmenter, da resultatene er høyt korrelert med utviklingen i oljepris og internasjonale konjunkturer.

Oljeprisen har økt betraktelig i analyseperioden, og hatt en positiv innvirkning på selskapene i segmentet.

Som et resultat av en positiv utvikling i oljeprisen, har inntekten i FB økt med en CAGR på 8 %. Tilsvarende har ført til solide marginer og avkastning. Gjennomsnittlig EBITDA-margin og TKR på henholdsvis 17 % og 5 %. Likviditetsnivået har vært stabilt rundt 1,5, og egenkapitalandelen er 38 % på grunn av at segmentet er relativt kapitalintensivt.

Fra et lønnsomhetsperspektiv har de konkurrerende IFB prestert vesentlig bedre enn FB, gjeldende for alle nøkkeltall. Dette har derimot en nærliggende sammenheng med at IFB inkluderer vesentlig større selskaper enn FB. Vedrørende likviditet og solvens, er derimot resultatene snudd og nøkkeltallene er bedre hos FB enn IFB.

Transport, service og tjenester

Segmentet har en tendens til å speile aktivitetsnivået i økonomien, da deres tjenester er det første konsumentene reduserer ved nedgangstider.

Stabilt aktivitetsnivå i økonomien har ført til at inntektene hos FB har økt med en CAGR på 8 %. Marginer og avkastning har vært stabil med en gjennomsnittlig EBITDA-margin og TKR på henholdsvis 19 % og 5 %. Likviditetsnivået og egenkapitalandelen har vært stabilt rundt 0,5 og 44 % i analyseperioden.

Konkurrerende IFB har prestert bedre enn FB på samtlige nøkkeltall for lønnsomhet. Dette kan være et resultat av at gruppen med IFB inkluderer betydelig større selskaper enn FB. Blant de ti største selskaper målt i omsetning, er ingen av disse FB, og fire av disse er offentlig eid.

Handel, mat og drikke

Handel, mat
og drikke

Industri, bygg
og anlegg

Investering
og eiendom

Shipping, offshore,
olje og gass

Transport,
service og tjenester

Informasjon om segmentet

Segmentet inkluderer 49 familiebedrifter, som er noen av Norges største selskaper målt i omsetning. Fra et konkurranseperspektiv, er det inkludert 59 ikke-familieeide bedrifter.

Topp tre største familiebedrifter i segmentet:

- ▶ NorgesGruppen
- ▶ Reitangruppen
- ▶ Aars

Oppsummering

Selskapene opererer innenfor stabile industrier med lite volatilitet. Inntektene har hatt en gradvis økning og viser CAGR på 6 % og 7 % for henholdsvis FB og IFB. EBITDA-marginer er noe bedre hos FB, med gjennomsnittlig margin på 8,8 % mot 8 % hos IFB i analyseperioden. Derimot kan vi se at øvrige nøkkeltall relatert til lønnsomhet viser noe bedre avkastning og resultater hos IFB, hvor kapitalens omløpshastighet (KO), egenkapitalrentabilitet (EKR) og totalkapitalrentabilitet (TKR) i gjennomsnitt er henholdsvis 0,5%, 12 % og 4% bedre hos IFB i analyseperioden.

Den noe større forskjellen i EKR forklares med trenden om at FB har en tendens til å ha en høyere grad av

egenkapitalfinansiering enn IFB. Dette kan vi se ut fra solvensanalysen, hvor FB i snitt har 8 % høyere egenkapitalandel enn sine konkurrenter. Når det gjelder likviditet, foreligger det ingen større forskjeller mellom eierformene i snitt over analyseperioden, men trenden viser derimot en bedring hos IFB enn FB. Dette forklares av en økende kortsiktig gjeld hos enkelte FB (Reitangruppen og Laco) i forhold til deres omløpsmidler.

Overordnet har ikke vår analyse gitt indikasjon på vesentlige forskjeller mellom FB og IFB. Dette indikerer at resultatene i hovedsak er drevet av en stabil industri, og ikke av selve eierskapet i selskapene.

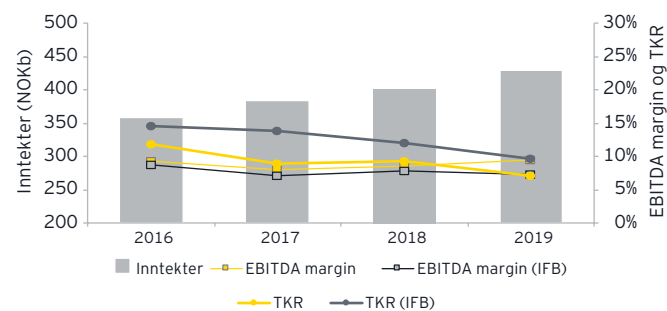
Bidrag til velferdssamfunnet

Familiebedriftene som opererer innenfor dette segmentet er de største bidragsyterne til det norske velferdssamfunnet, sammenlignet med de øvrige FB. Dette er i form av bidrag fra skatter og avgifter, men ikke minst når det kommer til sysselsetting. Over analyseperioden har disse FB bidratt med totalt NOK 74 milliarder i skatter og avgifter, og sysselsatt i snitt 69 000 personer.

For ytterligere informasjon; se eget kapittel om Velferdssamfunnet.

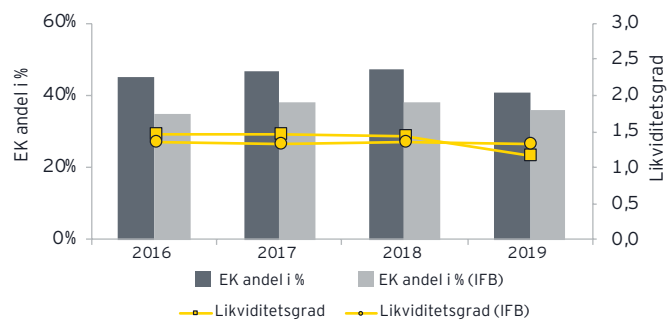

Lønnsomhet

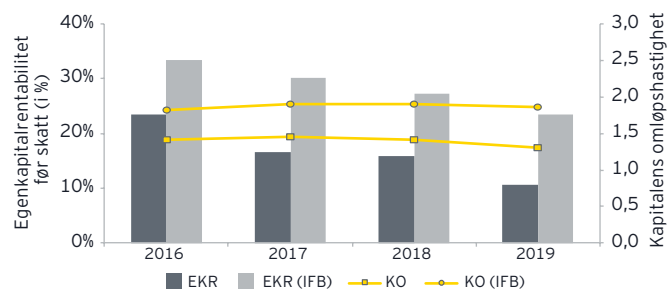
Figur 5

Likviditet og solvens

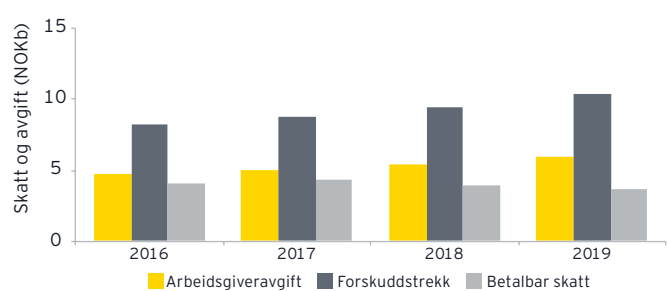
Figur 7

Lønnsomhet

Figur 6

Skatter og avgifter

Figur 8

Industri, bygg og anlegg

Handel, mat
og drikke

Industri, bygg
og anlegg

Investering
og eiendom

Shipping, offshore,
olje og gass

Transport,
service og tjenester

Informasjon om segmentet

Segmentet inkluderer 34 familiebedrifter. Fra et konkurranseperspektiv, er det inkludert 74 konkurrenter fra ikke-familieeide bedrifter. Av 74 IFB er totalt 6 av disse offentlig eide selskaper (se egen omtale vedrørende offentlige selskaper senere i rapporten).

Topp tre største familiebedrifter i segmentet:

- ▶ Jotun
- ▶ Aibel
- ▶ GK Gruppen

Oppsummering

Fra et lønnsomhetsperspektiv, opererer også disse selskapene innenfor stabile industrier. Inntektene har hatt en stabil økning, og CAGR er 11 % for henholdsvis FB og IFB. EBITDA-marginer er noe lavere hos FB, med gjennomsnittlig margin på 6,8 % mot 10,4% hos IFB i analyseperioden. For de øvrige nøkkeltallene relatert til lønnsomhet, foreligger det ingen vesentlige forskjeller mellom de ulike eierformene. KO, EKR og TKR er henholdsvis mellom 1,0-1,2 %, 10-12 %, og 7 % i gjennomsnitt hos FB og IFB i perioden 2016-2019.

Tilsvarende som i lønnsomhetsanalysen ovenfor, foreligger det heller ingen vesentlige forskjeller mellom eierformene

når det gjelder likviditet. Likviditetsgraden ligger i snitt 0,1 % høyere hos FB. Vedrørende egenkapitalandelen, ser vi derimot noen større forskjeller mellom eierformene, og egenkapitalandelen har i snitt vært 8 prosentpoeng høyere hos IFB i analyseperioden. I tabellen "Likviditet solvens" ser vi derimot at forskjellen har blitt mindre med årene, og i 2019 utgjør disse kun om lag 5 %.

Våre resultater indikerer tilsvarende funn som ble avdekket i analysen av segmentet Handel, mat og drikke. Eierformene har ikke en vesentlig betydning for resultatene i segmentet, men er hovedsakelig drevet av stabile industrier som selskapene opererer i.

Bidrag til velferdssamfunnet

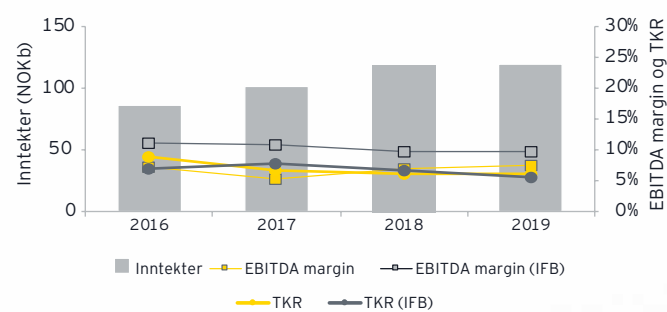
Familiebedriftene som opererer innenfor dette segmentet er den nest største bidragsyter til det norske velferdssamfunnet, sammenlignet med de øvrige FB.

Over analyseperioden har disse FB bidratt med over NOK 31 milliarder i skatter og avgifter, og sysselsatt i snitt 34 000 personer.

For ytterligere informasjon; se eget kapittel om Velferdssamfunnet.

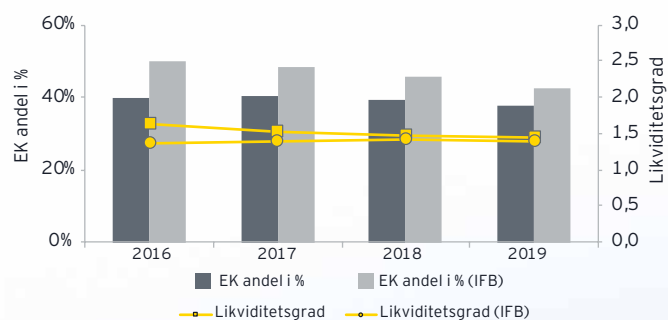

Lønnsomhet

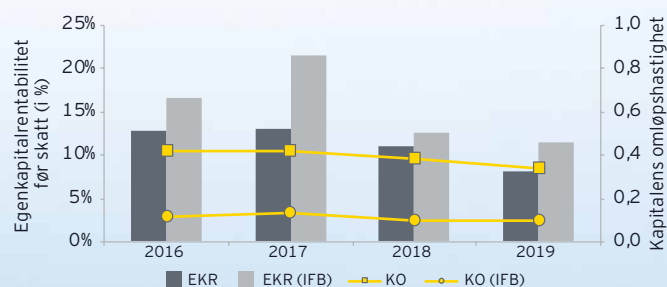
Figur 9

Likviditet og solvens

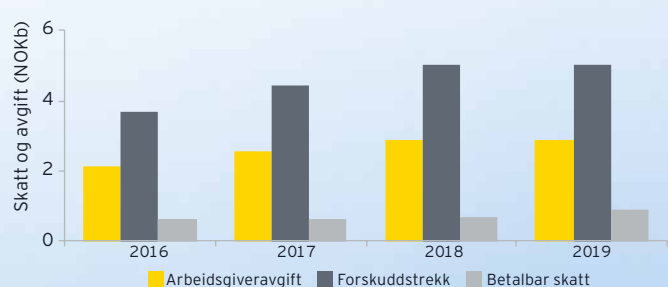
Figur 11

Lønnsomhet

Figur 10

Skatter og avgifter

Figur 12

Investering og eiendom

Handel, mat
og drikke

Industri, bygg
og anlegg

Investering
og eiendom

Shipping, offshore,
olje og gass

Transport,
service og tjenester

Informasjon om segmentet

Segmentet inkluderer 23 selskaper. I motsetning til de øvrige segmentene, er segmentet Investering og Eiendom i majoritet representert av familieeide selskaper. 19 av 23 selskaper i denne analysen er FB.

Topp tre største familiebedrifter i segmentet:

- ▶ Ferd
- ▶ Kistefos
- ▶ Canica

Oppsummering

Utvikling i inntekter er vesentlig bedre hos FB enn hos IFB, hvor det foreligger en CAGR på 9 % mot 0 %. EBITDA-marginer er derimot vesentlig lavere hos FB, med gjennomsnittlig margin på 13 % mot 75 % hos IFB i analyseperioden. Ovennevnte forskjeller forklares i hovedsak av at 2 av 4 IFB opererer primært i utleiebransjene, hvor det foreligger høyere konkurranse i form av utleie (presser priser ned og reduserer inntekt), men har samtidig solide EBITDA-marginer da inntjeningen ikke primært er avhengig av for eksempel arbeidskraft. I tillegg er det verdt å nevne at én av konkurrentene er et offentlig eid selskap

(se egen omtale vedrørende offentlige selskaper senere i rapporten). Vedrørende avkastning på kapital, er derimot forskjellene mindre, men EKR og TKR er i gjennomsnitt 4 og 3 prosentpoeng høyere hos IFB i analyseperioden.

Videre ser vi større forskjeller gjeldende likviditet og solvens mellom eierformene. Likviditetsgraden er i snitt over en hel tallstørrelse høyere hos FB enn hos IFB, mens egenkapitalandelen er i snitt 11 % lavere hos FB. Det er imidlertid en stor andel offentlig eide selskaper blant IFB som kan forklare noe av denne forskjellen.

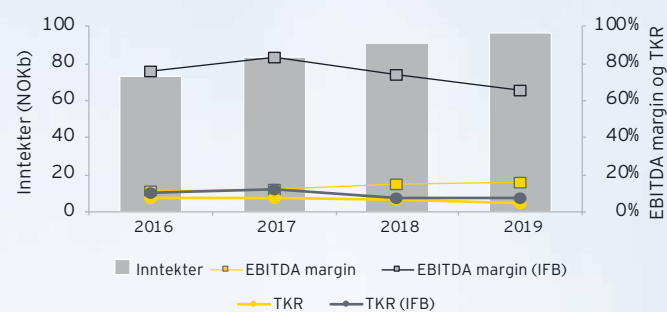
Bidrag til velferdssamfunnet

Familiebedriftene som opererer innenfor segmentet er, på lik linje med de øvrige familiebedrifter, en viktig bidragsyter til velferdssamfunnet. Over analyseperioden har selskapene bidratt med NOK 6,1 milliarder i arbeidsgiveravgift, NOK 10,7 milliarder i forskuddstrekk, og NOK 3 milliarder i betalbar skatt. Samlet NOK 19,8 milliarder. I tillegg er det sysselsatt i snitt over 20 000 personer.

For ytterligere informasjon; se eget kapittel om Velferdssamfunnet.

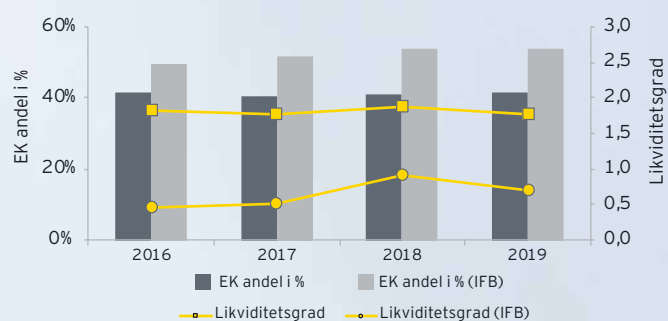

Lønnsomhet

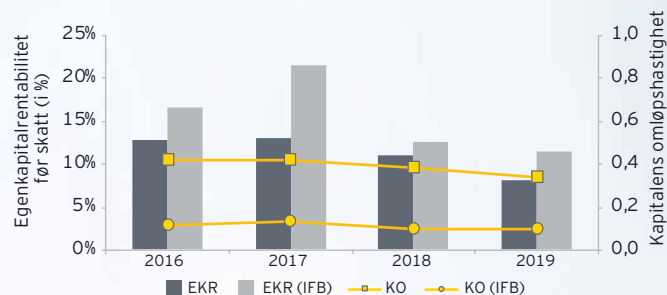
Figur 13

Likviditet og solvens

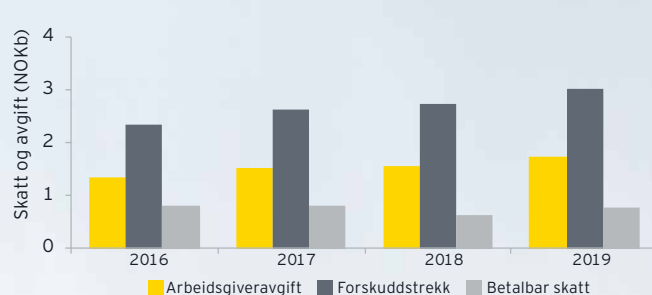
Figur 15

Lønnsomhet

Figur 14

Skatter og avgifter

Figur 16

Shipping, offshore, olje og gass

Handel, mat
og drikke

Industri, bygg
og anlegg

Investering
og eiendom

Shipping, offshore,
olje og gass

Transport,
service og tjenester

Informasjon om segmentet

Segmentet inkluderer 20 familiebedrifter. Fra et konkurranseperspektiv, har vi også målt familiebedriftenes resultater mot 41 ikke-familiebedrifter.

Topp tre største familiebedrifter i segmentet:

- ▶ Torghattan
- ▶ Greig Maturitas
- ▶ G2 Ocean Holding

Selskapene som opererer innenfor disse industriene opplever større volatilitet sammenlignet med de øvrige segmenter, da resultatene er høyt korrelert med utviklingen i oljepris. Over én tredjedel av familiebedriftene i segmentet har en eierandel under 75 %, noe som kan indikere at familiene i dette segmentet foretrekker diversifisering av sin portefølje for å spre risikoen.

Oppsummering

Både FB og IFB har hatt en solid utvikling i alle nøkkeltall relatert til lønnsomhet. Dette har en nær sammenheng med utviklingen i oljepris, som i gjennomsnitt har hatt en solid økning i perioden 2016-19, men med en mindre reduksjon fra 2018 til 2019. På inntektssiden foreligger det en CAGR på 8 % hos FB, mot 16 % hos IFB. For øvrige nøkkeltall har

IFB i gjennomsnitt hatt 23 %, 6 % og 28 % bedre resultater i EBITDA-marginer, TKR og EKR. Dette har derimot en nærliggende sammenheng med at IFB inkluderer vesentlig større selskaper (målt i omsetning) enn FB. De ti største selskapene i segmentet er IFB, og inkluderer også Norges største selskap, Equinor.

Vedrørende likviditet og solvens, er derimot forskjellen mindre, med noe bedre nøkkeltall hos FB enn IFB. I gjennomsnitt over analyseperioden, har FB hatt 0,4 og 8 % bedre likviditet og solvens, sammenlignet med IFB.

Bidrag til velferdssamfunnet

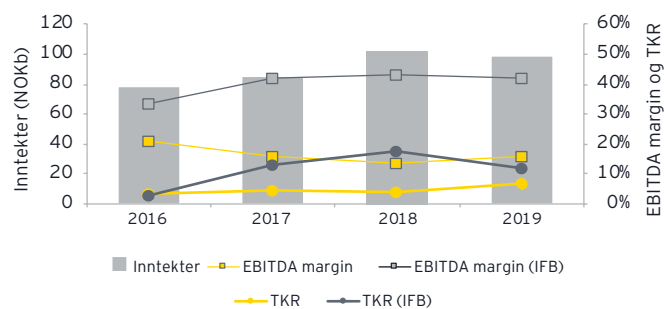
Familiebedriftene innenfor segmentet har i analyseperioden i form av direkte og indirekte skatter og avgifter bidratt med totalt NOK 22,6 milliarder til velferdssamfunnet. For å sette dette i perspektiv, er bidraget lagt over det som ble betalt i formuesskatt i Norge i 2019. Sistnevnte utgjorde NOK 16,1 milliarder.

I tillegg til har FB i dette segmentet i snitt sysselsatt i underkant av 23 000 personer.

For ytterligere informasjon; se eget kapittel om Velferdssamfunnet.

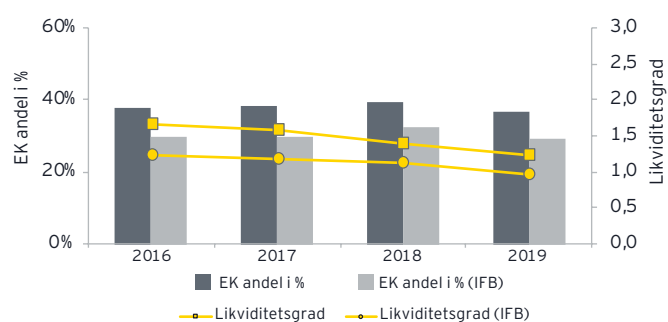

Lønnsomhet

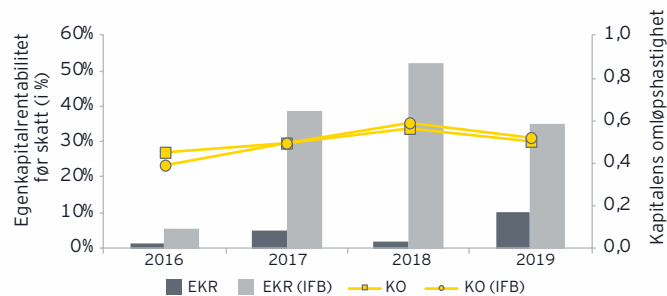
Figur 17

Likviditet og solvens

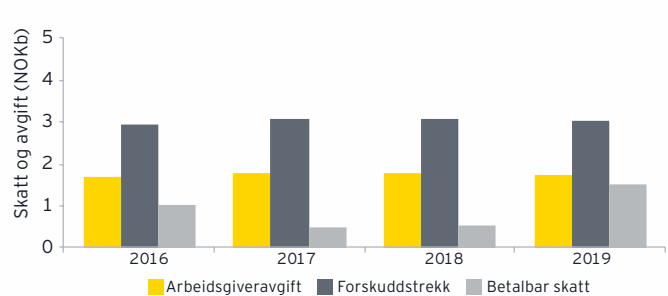
Figur 19

Lønnsomhet

Figur 18

Skatter og avgifter

Figur 20

Transport, service og tjenester

Handel, mat
og drikke

Industri, bygg
og anlegg

Investering
og eiendom

Shipping, offshore,
olje og gass

Transport,
service og tjenester

Informasjon om segmentet

Dette er et nytt segment i årets analyse, og inkluderer totalt ti familiebedrifter. FB resultater er målt opp mot 65 konkurrenter som ikke er familiebedrifter, hvorav ett av disse er et av Norges største selskap, Telenor. Av 65 IFB, er totalt 12 av disse offentlig eide selskaper (se egen omtale vedrørende offentlige selskaper senere i rapporten).

Topp tre største familiebedrifter i segmentet:

- ▶ Strawberry Holding
- ▶ Olav Thon Gruppen
- ▶ HJR Holding

Selskapene som opererer innenfor disse industriene har en tendens til å speile aktivitetsnivået i økonomien, da deres tjenester er det konsumentene først reduserer ved nedgangstider. Som følge av Covid-19-pandemien i 2020, forventer vi at disse selskapene vil ha en drastisk reduksjon i lønnsomhet i neste års analyse.

Oppsummering

FB og IFB har hatt en god utvikling i alle nøkkeltall relatert til lønnsomhet. Dette har en nær sammenheng med aktivitetsnivået i økonomien. På inntektssiden foreligger det en CAGR på 8 % hos FB, mot 5 % hos IFB. For øvrige nøkkeltall har IFB i gjennomsnitt hatt 1 %, 4 %, 0,5 % og 15 %

bedre resultater i EBITDA-margin, TKR, KO og EKR. Dette har derimot en nærliggende sammenheng med at IFB inkluderer vesentlig større selskaper (målt i omsetning) enn FB. Blant de ti største selskaper målt i omsetning er ingen av disse FB, og fire av disse er offentlig eid.

Den noe større forskjellen i EKR forklares med større egenkapitalfinansiering hos FB. Dette kan vi se fra solvensanalysen, hvor FB i snitt har 15 % høyere egenkapitalandel enn IFB. Vedrørende likviditet, foreligger det ingen større forskjeller mellom eierformene. Lav likviditetsgrad skyldes at selskapene i segmentet er hovedsakelig avhengig av arbeidskraft for å skape inntekter, noe som forklarer høyere andel av kortsiktig gjeld i forhold til omløpsmidler. Dette i motsetning til de øvrige selskapene i de andre segmentene.

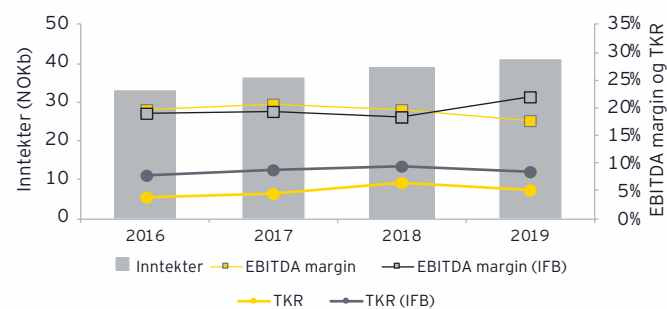
Bidrag til velferdssamfunnet

Familiebedriftene som opererer innenfor segmentet har gjennom analyseperioden bidratt med NOK 6,2 milliarder i arbeidsgiveravgift, NOK 10,7 milliarder i forskuddstrekk, og NOK 1,7 milliarder i betalbar skatt. I tillegg er det sysselsatt i snitt over 20 000 personer.

For ytterligere informasjon; se eget kapittel om Velferdssamfunnet.

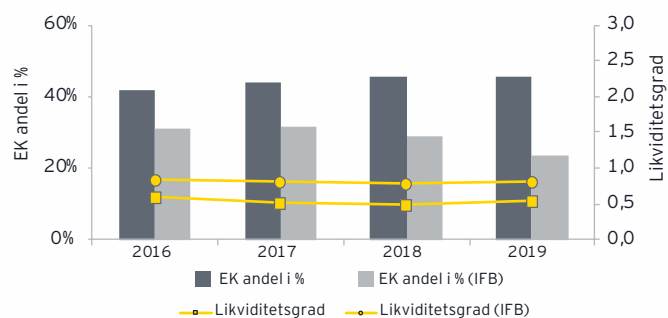

Lønnsomhet

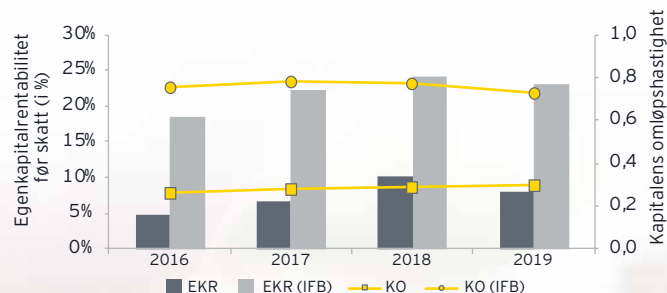
Figur 21

Likviditet og solvens

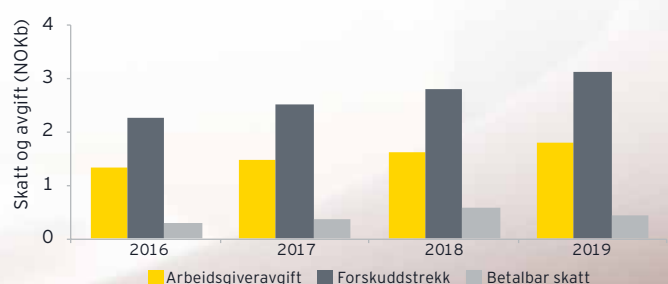
Figur 23

Lønnsomhet

Figur 22

Skatter og avgifter

Figur 24

Velferdssamfunn

De 132 familieeide bedriftene i vår analyse hadde en samlet inntekt på NOK 784 milliarder, og et resultat før skatt på NOK 41,8 milliarder i 2019.

Av dette utgjorde selskapenes samlet betalbare skatt NOK 7,3 milliarder. I tillegg bidrar de gjennom sysselsetting med omlag NOK 1,1 i arbeidsgiveravgift. Totalt i 2019 bidro familiebedriftene i analysen med NOK 21,4 milliarder i betalbar skatt og arbeidsgiveravgift til velferdssamfunnet.

I analysen er det videre anslått at de 132 familieeide bedriftene sysselsetter rundt 177 000 personer basert på en antatt gjennomsnittlig månedslønn på NOK 47 290¹. Med en skatteprosent på 24,5 %² har FB, fra et indirekte perspektiv, bidratt med i overkant av NOK 2,6 milliarder i skatt på lønn i 2019.

Sammen med selskapenes direkte bidrag i form av skatt og avgifter, har familiebedriftene i denne analysen bidratt med totalt NOK 46 milliarder i form av direkte og indirekte skatter og avgifter til velferdssamfunnet i 2019. Sett hen over en fireårsperiode utgjør dette beløpet NOK 166,3 milliarder.

Ovennevnte bidrag inkluderer ikke merverdiavgift. Hvis vi inkluderer merverdiavgift som selskapene betaler inn til staten, vil det totale beløpet være mye høyere. Dette isolert er estimert til å utgjøre NOK 54,4 milliarder i 2019 for de familieeide bedriftene.

Analysen illustrerer viktigheten av familieeide bedrifter for velferdssamfunnet. Disse selskapene utgjør en betydelig andel av norsk økonomi, og er en viktig bidragsyter. I vår analyse har vi videre ekskludert bidrag fra familiebedriftene i form av skatt på utbytter og formuesskatt.

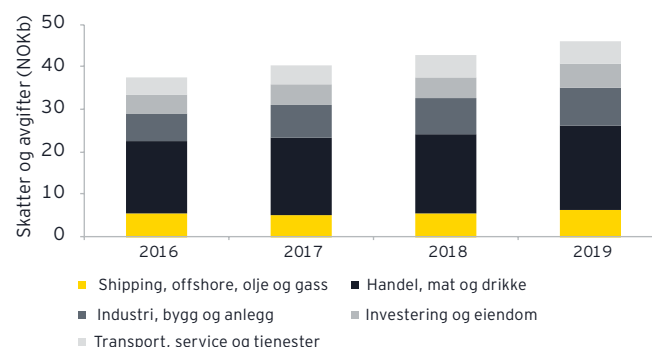
Med henvisning til overnevnte, har familiebedriftene i 2019 bidratt med NOK 100,4 milliarder i direkte og indirekte skatter og avgifter (inkludert merverdiavgift).

Satt i perspektiv

Til sammenligning mottok staten NOK 14,5 og 16,1 milliarder i henholdsvis eiendomsskatt og formuesskatt i 2019². Familiebedriftenes bidrag til velferdssamfunnet i 2019 utgjør om lag 90% av anslåtte endringer i statsbudsjettet for 2020 (NOK 111,2 milliarder), som følge av økonomiske tiltak relatert til Covid-19-pandemien².

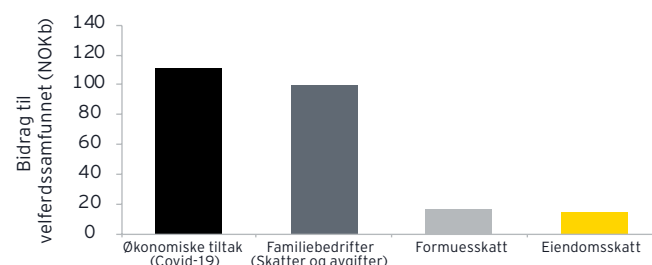
Vi mener dette er et interessant opplysende perspektiv som viser viktigheten av et regelverk som oppmuntrer til entreprenørskap, risikovillighet og utvikling av privateide selskaper. Det å beholde egenkapitalen i selskapene for å gi soliditet som basis for vekst og risiko, fremheves som avgjørende for eiere av familieselskaper.

Skatter og avgifter

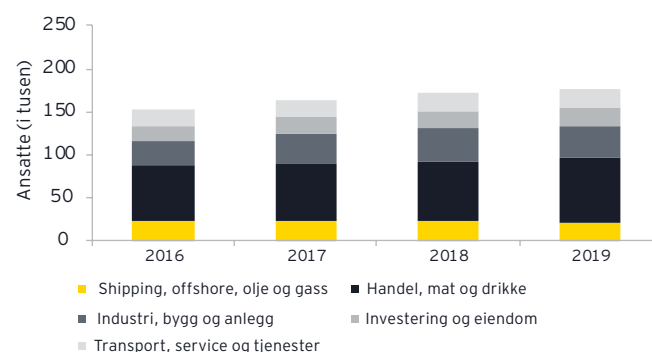
Figur 25

Ansatte

Figur 26

Ansatte

Figur 27

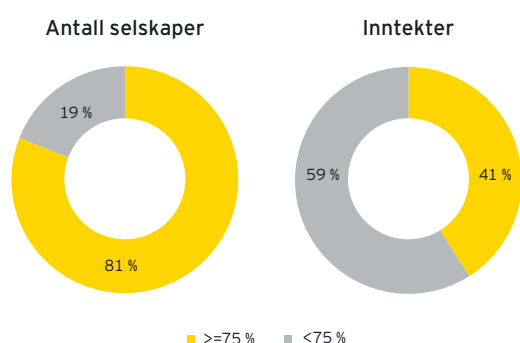
1 Source: ssb.no

2 Source: regjeringen.no

Analyse av eierandel i familiebedriftene

Ettersom analysen vår for perioden 2016-2019 inkluderer familiebedrifter med ulike eierandeler, har vi undersøkt om det foreligger noen forskjeller eller trender mellom dem, basert på eierskapssammensetning.

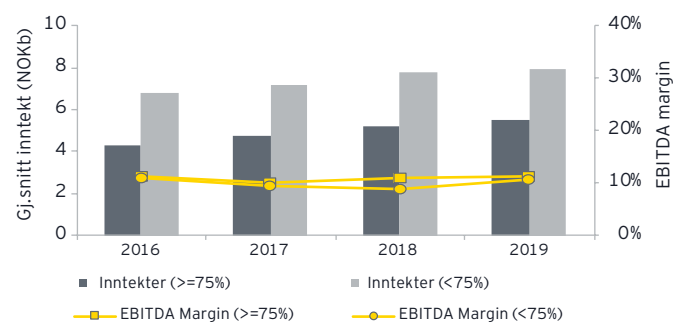
Selskapene i denne analysen er derfor delt på eierstørrelse og ikke segmentets sammensetning.

Figur 28

107 av de 132 selskapene har en eierkonsentrasjon på over 75 %, mens de resterende 25 har et kontrollerende eierskap under 75 %.

Lønnsomhet

Figur 29

24 av de 25 selskapene med et kontrollerende eierskap under 75 % relateres til følgende segmenter:

- ▶ Handel, mat og drikke
- ▶ Industri, bygg og anlegg
- ▶ Shipping, offshore, olje og gass

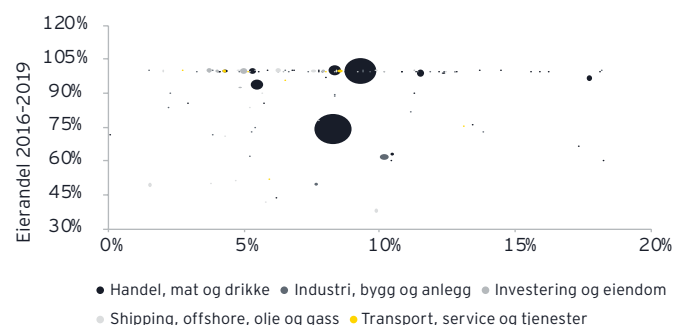
Lønnsomhet

I tabellen til høyre ser vi at familiebedriftene med eierskap under 75 % har betydelig høyere gjennomsnittlige inntekter, enn for de med eierskap over 75 %. Dette forklares blant annet ved at to av familiebedriftene med eierskap under 75 % er de blant de ti største selskapene i den totale populasjonen på 132 selskaper.

For de øvrige nøkkeltallene relatert til lønnsomhet foreligger det ingen vesentlige forskjeller mellom de ulike eierkonsentrasjonene. Resultatene viser derimot marginalt bedre EBITDA-margin, EKR og TKR hos familiebedriftene hvor eierandelene er over 75 %.

Overordnet indikerer våre resultater at forskjellene i lønnsomheten er større mellom de ulike bransjesegmentene enn mellom FB og IFB. Til tross for at lønnsomhet hovedsakelig synes å være drevet av industriene selskapene

Boblediagram over TKR-utvikling (boblestørrelse etter gjennomsnittlig salg 2016-19)

Figur 30

opererer i, og ikke selve eierkonsentrasjonen, ser EBITDA-marginen å ligge noe under for FB sammenliknet med IFB i samme bransje.

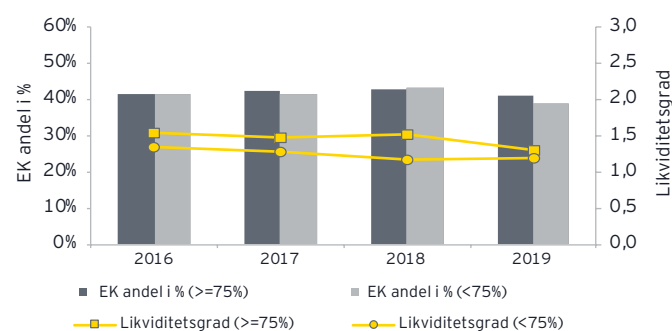
Likviditet og solvens

Fra et likviditets- og solvensperspektiv, ser vi heller ingen større forskjeller mellom de ulike eierstrukturene. I analyseperioden er likviditeten i gjennomsnitt 1,5 og 1,3 henholdsvis for eierskap over og under 75 %.

Som tidligere nevnt, foreligger det en trend innen alle familieselskaper at det er et høyt nivå av egenkapitalfinansiering. Basert på vår sammenligning er egenkapitalandelen i gjennomsnitt 42 % og 41 % for henholdsvis eierskap over og under 75 %.

Avslutningsvis kan heller våre resultater indikere at eierkonsentrasjonen hos familiebedriftene har en mer nærliggende sammenheng med risikoen i de spesifikke industriene selskapene opererer i. Familiene vil da foretrekke diversifisering av sin portefølje for å spre risikoen. For eksempel har over én tredjedel av familiebedriftene en eierandel under 75 % i segmentet shipping, offshore, olje og gass.

Likviditet og solvens

Figur 31

Kjønnsfordeling

Rapporten har tatt for seg kjønnsfordelingen i lederstillingene hos bedriftene, og sammenlignet dette med nasjonale og globale konkurrenter. Rapporten tar for seg stillingene daglig leder og styreleder.

Analysen bygger på data fra 375 utvalgte selskaper. Av disse er 132 familieeide og 234 ikke-familieeide selskaper.

Informasjon om styresammensetning og ledende stillinger er hentet fra offentlige regnskaper publisert i Brønnøysundregisteret. Globale sammenligningsdata baserer seg på en undersøkelse av verdens 500 største familieeide selskaper målt i omsetning. Undersøkelsen er utført av EY og Universitetet i St.Gallen i 2019.

Styresammensetning

Den totale andelen av styrerepresentanter fra familien utgjør 42 %. Av disse er 35 % menn og 8 % kvinner.

Kvinnelige styrerepresentanter i FB utgjør 19 %, noe som er 8 % lavere enn i IFB. Ved å ekskludere ASA-selskapene, som må etterleve kvoteringskravene etter asal § 6-11a, er andelen kvinner enda lavere. Andelen kvinner i disse stillingene vil da reduseres til 15 % mot 24 %.

På verdensbasis er andelen familiemedlemmer i styrene høyere blant norske selskaper. I den globale undersøkelsen kommer det frem at det kun er 28 % av styrerepresentantene som er fra familien, og at av disse er 23 % menn og 5 % kvinner. Denne relativt lave andelen kan ha ulike årsaker, men det kan indikere at de globale selskapene er flinkere til å innhente kompetente ledere av begge kjønn utenfor familien. Resultatene fra analysen er oppsummert i figur 32.

Ledende stilling

Andelen kvinner i stillinger som daglig leder eller styreleder er to prosent lavere enn i styresammensetningen.

Det er kun 6 % kvinner i ledende stillinger i FB, til sammenligning er det 14 % i IFB. Ser vi bort fra ASA-selskapene, er andelen kvinner i lederstillinger tilsvarende.

14 av 16 kvinnelige ledere kommer fra familien. Det er 55 % menn fra familien, noe som utgjør 52 % av totalen. Tallene

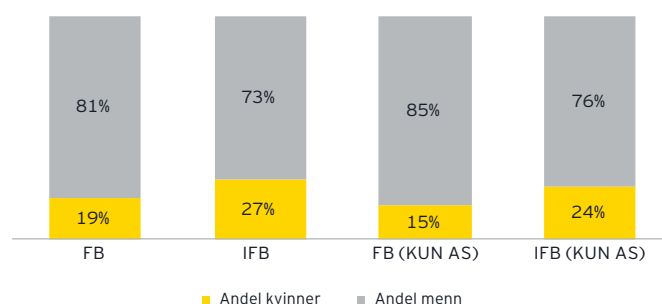
kan indikere at det er vanskeligere for kvinner utenfor familien å få disse stillingene i noen av de største FB.

I den globale undersøkelsen kommer det frem at andelen kvinnelige ledere er høyere blant selskapene i denne rapporten. Den viser at det kun er 3 % kvinner som har tilsvarende lederstillinger. Til sammenligning er 45 % menn fra familien.

I det internasjonale utvalget var imidlertid kjønnsbalansen noe bedre; 9 % kvinnelige styreledere og 24 % kvinnelige CEO-er*.

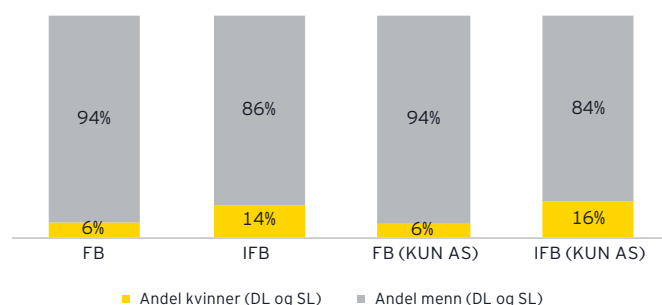
En analyse fra SSB viser at det kun var 14 kvinner som ledet Norges største bedrifter (allmennaksjeselskapene – ASA) som gir en svært lav andel kvinner på 6,6 %- ASA) som gir en kvinneandel på svært lave 6,6 prosent.

Kjønnsfordeling i styresammensetning

Figur 32

Kjønnsfordeling i ledende stillinger

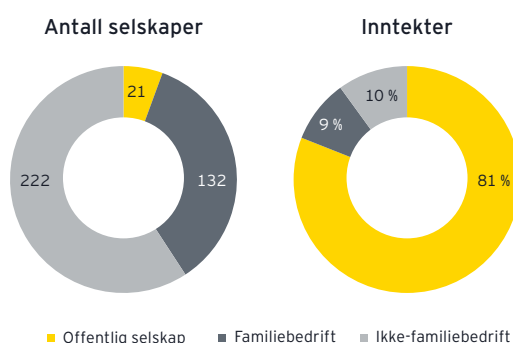
Figur 33

Betydelig offentlig eierskap i virksomheter som konkurrerer med familieeide selskaper

Inkludert i årets rapport er det foretatt en analyse om det foreligger noen forskjeller eller trender mellom de ulike eierformene. Dette mellom selskapene definert som familiebedrifter, offentlige selskaper og ikke-familiebedrifter. De offentlige selskapene er i denne analysen isolert og trukket ut fra ikke-familiebedrifter.

Eierskapssammensetning

Selskapene i denne analysen er fordelt på eierskapet, og ikke sammensetningen av segmentet. I tillegg er de offentlige selskapene isolert og trukket fra ikke-eid familiebedrifter.

Figur 34

Av de 375 selskapene er 21 definert som offentlige selskaper. Som figur 33 viser, er disse vesentlig større enn FB og IFB. Omsetningen deres utgjør i gjennomsnitt 81 % av den totale omsetningen av populasjonen.

I tabellen "Eierskapssammensetning basert på største selskaper" er fire av de fem største selskapene målt i omsetning, offentlige selskaper. Dette inkluderer noen av de største konsernene som Equinor, Norsk Hydro, Telenor og Yara.

Blant de offentlige selskapene er det særlig to segmenter som utkrystalliserer seg. 18 av 21 relateres til følgende segmenter:

- ▶ * Industri, bygg og anlegg
- ▶ * Transport, service og tjenester

Lønnsomhet

Det foreligger vesentlig bedre EBITDA-marginer hos de offentlige selskapene sammenlignet med de to andre eierstrukturene. I analyseperioden har marginene gjennomsnittlig vært mellom 18 og 7 prosentpoeng bedre hos de offentlige selskapene. Den positive innvirkningen skyldes primært Equinor og utviklingen i oljeprisen i analyseperioden.

Vedrørende avkastning, er derimot forskjellene langt mindre. TKR er i gjennomsnitt syv, elleve og ni prosent for henholdsvis FB, IFB og OS.

Likviditet og solvens

Nøkkeltallene for likviditet og solvens er bedre hos FB sammenlignet med de to øvrige eierstrukturene. I analyseperioden har likviditetsgraden og egenkapitalen i gjennomsnitt vært mellom 0,1-0,4 og 4-11 % bedre sammenlignet med IFB og OS.

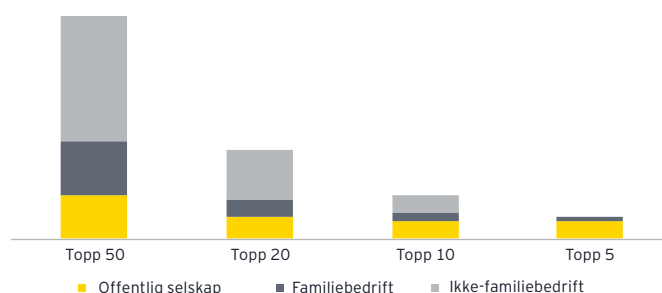
Konkurransefortrinn hos offentlige selskaper

Ser vi til de vesentlige forskjellene blant de største selskapene i populasjonen som er underlagt offentlig eierskap, kan det tenkes at det vil foreligge en konkurranseulempa for de største FB som opererer innenfor samme industri.

Med hensyn til sentrale skatte- og avgiftsforhold (som utbytteskatt, formueskatt, og den politiske debatten om gjeninnføring av arveavgift), likestilles offentlig eide selskaper og selskaper med utenlandske eiere noe fra privat, norsk eierskap. Dette kan oppleves som konkurransevridende og hemmende for oppbygging av egenkapitalbasen i familieeide selskaper.

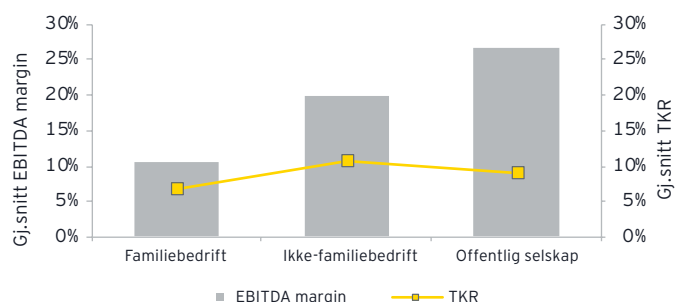

Eierskapssammensetning basert på største selskaper

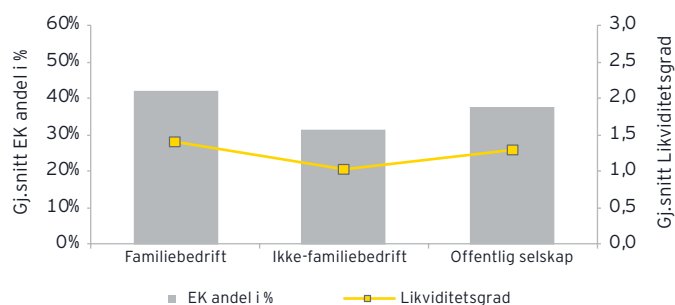
Figur 35

Lønnsomhet

Figur 36

Likviditet og solvens

Figur 37

Rammebetingelsene og særtrekk ved familiebedrifter

Som tidligere kommentert, utgjør familiebedriftene en betydelig del av norsk økonomi – både i antall, verdi og antall arbeidsplasser. Samtidig er disse selskapene sentrale i en rekke lokalsamfunn.

Risiko og håndtering av kriser

Familieselskaper er i sin opprinnelse gründer-selskaper som både har levd med forretningsrisiko knyttet til sin bransje, teknologi, finansiering, bevaring av arbeidsplasser etc. De fleste har kjent på viktigheten av likviditet, soliditet og langsiktighet for å kunne utvikle seg, og stå imot skiftende økonomiske tider eller enkelthendelser i form av tap på kontrakter, konkurser hos viktige kunder eller tøff konkurranse med små marginer. De har således lyktes i å navigere gjennom kriser og med omstilling til nye produkter, tjenester, segmenter og markeder.

For familieselskaper som har vært gjennom vekst og kriser, er derfor ikke håndtering av risiko noe nytt. Når man studerer de selskapene som lever videre over flere generasjoner, ser man derfor ofte at risikohåndtering er integrert i uttalte verdier, enten for selskapet som sådan eller i utøvelsen av eierskapet. Dette kan for eksempel være i form av prinsipper for likviditetsstyring, lav belåningsgrad, holde seg til visse bransjer, markeder, lav turnover, langsiktighet, mv.

Innovasjon og entreprenørskap

Risiko og innovasjon er gjerne beslektet på den måten at nyskaping innenfor teknologi-, produkt-, tjenesteutvikling, eller penetrasjon av markeder, er beheftet med risiko. De fleste selskaper, herunder innovative gründer-selskaper, blir ikke videreført til generasjonen etter gründeren.

En utfordring for familieselskaper er derfor å beholde den nyskapende kulturen, og samtidig utvikle de egenskapene som sikrer langsiktig overlevelse i skiftende konkurransemiljø. Vi ser når vi studerer familieselskaper at kombinasjonen av tilpasningsevne, innovasjonsvillighet og tradisjon er muligens nettopp det som kjennetegner de suksessrike familieselskapene.

Over tid vil det være samspillet mellom ansatte, eiere, styrende organer, samarbeidspartnere og øvrige interessenter som blir avgjørende. Et samspill som gjerne vil være ulikt for hver generasjon eierskap og som kan utvikle seg ulikt over tid for den enkelte bedrift. I et familieselskap med en avklart situasjon mellom eierne, ligger det til rette for raske beslutninger som styrker omstillingsevnen.

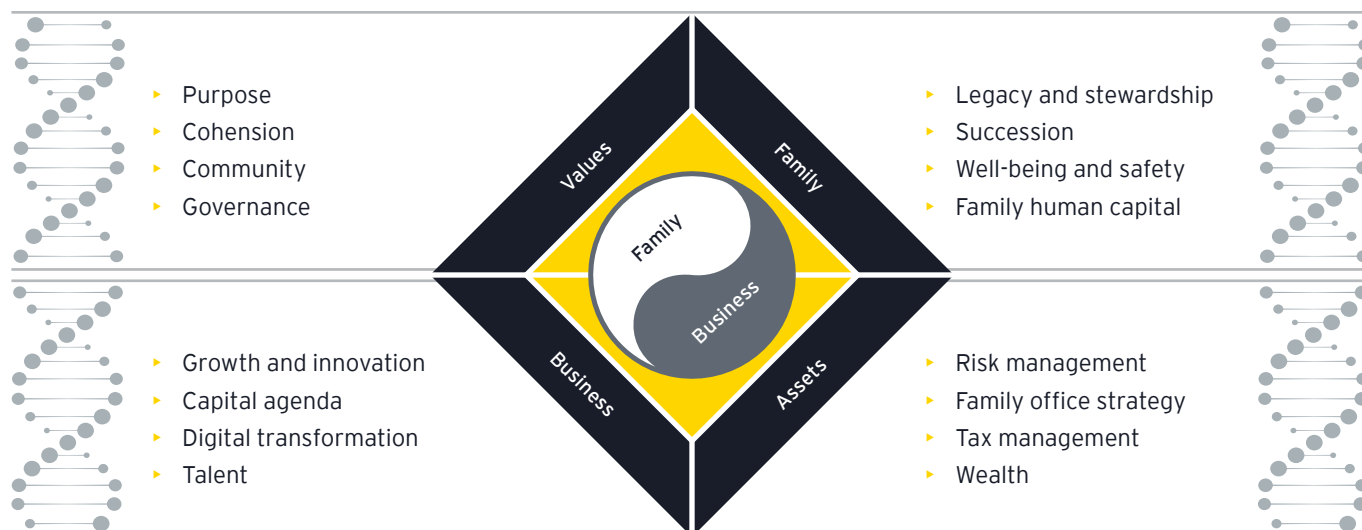
Filantropi

Familiebedrifter har, som betydelige aktører og sentrale arbeidsgivere, vært hjørnesteinsbedrifter i mange lokalsamfunn. De har også vært viktige bidragsyttere til sosiale og allmenntilgode formål i samspill med myndighetene, og under nasjonale og lokale dugnader.

I etterkrigstiden har det politiske Norge vektlagt at samfunnsmessige funksjoner og tilbud skal tilbys gjennom det offentlige. Historisk har imidlertid familiebedriftenes bidrag til samfunnet også spilt en stor rolle i samfunnsoppbyggingen.

Bidragene har gjerne sikret arbeidskraft og gitt positiv oppslutning om familiebedriftene i seg selv, men også i stor grad uten noen direkte kobling til selskapets virksomhet. Fortsatt ser vi at det opprettes stiftelser og gis donasjoner til slike samfunnsmessige, humanitære eller medisinske formål.

Når familiebedrifter investerer i lokalsamfunnene de operer i, slik som sponning av nye idrettsanlegg, kulturbygg, drift av idrettslag og korps, vil de utover å sikre arbeidsplasser, også sørge for at lokalsamfunn skal være attraktive samfunn å bo i for hele familien, og at ungdommer blir eller vender tilbake til lokalsamfunnet etter endt utdanning.

Figur 38

Familiebedrift i en liten åpen økonomi – kronekursen

Norge er i global sammenheng en liten økonomi, som med stor grad er preget av handel med utlandet. Den norske kronen, som en marginal valuta globalt, er derfor avhengig av utviklingen i internasjonal økonomi, herunder realøkonomiske forhold, samt rentenivå og inflasjon hos våre viktigste handelspartnere og i de dominerende valutaer. Våre familiebedrifter, som også har vært framtrædende i internasjonal handel og skipsfart, har således lært å leve med denne risikoen. Eksport av fisk og trevare, på lik linje med skipsfart, har historisk vært sentralt, der olje og gass har tilkommet som dominerende siden midten på 70-tallet.

Det at mange norske familiebedrifter har hatt sin opprinnelse i de tradisjonelle norske eksportnæringene, har gjort norske familieselskaper internasjonalt orienterte.

Trolig har dette bidratt til interesse for internasjonale trender, og evne til å drive handel og internasjonal virksomhet i skiftende konjunkturer. De har også måttet forholde seg til valutarisiko, selv om den norske kronen har vist seg i stor grad å være omvendt korrelert med svingningen i olje- og fiskepriser, og på den måten bidratt til å dempe sjokk i kritiske norske handelsvarer.

Som nasjon, er vi som følge av en solid økonomi, vært privilegerte med en motkonjunktur finanspolitikk samt pengepolitikk som har støttet den norske kronen, og således renten.

Norge har også et stort innslag av offentlig eide selskaper og eierskap, sammenliknet med våre nordiske naboland. Dette har nok også satt sitt preg på måten familieeide selskaper i Norge har utviklet sine virksomheter – i konkurranse og partnerskap med offentlig eierskap.

Bærekraft og miljø

Langsiktighet og samfunnsansvar er gjerne to sider av samme sak. Det dreier seg her om å stå til ansvar overfor neste generasjoners omgivelser, kunder og eiere til selskapet.

Gjennom de siste 60-70 årene representerte børsnoterte, ledelsesstyrte selskaper med en fragmentert og finansiell eierstruktur, de største vekstlokomotivene i global økonomi. Med dette kom gjerne kortsiktige økonomisk målstyring i konflikt med langsiktige bærekraftsmål.

Bærekrafts- og samfunnsansvarsrapportering (ESG) representerer således et rammeverk for nettopp å

ivareta denne langsiktigheten i målstyringen, og således rapportering til finansielle investorer og banker.

Trolig kan familiebedrifter med sin langsiktighet og stabilitet i kapital- og eierstruktur ha fortrinn i å ivareta samfunns- og bærekraftsmål, i større grad enn selskaper med finansiell eierstruktur.

Endringer i rammebetingelsene – innføring av arveavgift

Etter 200 år med arveavgift, ble den opphevet i Norge i 2014. Dette var en vesentlig endring for familieeide bedrifter, da det medførte at generasjonsskifter kan gjennomføres når dette er mest hensiktsmessig for de enkelte familiene, og ikke når konjunktursituasjonen tilsier det.

Flere av opposisjonspartiene har imidlertid gitt uttrykk for at de ønsker å gjeninnføre en form for arveavgift, dersom det blir regjeringsskifte høsten 2021.

Dette betyr at familieeide bedrifter, hvor et generasjonsskifte er aktuelt de neste årene, bør vurdere å gjennomføre dette allerede våren 2021 for å være sikker på at dette kan gjennomføres uten arveavgift.

Vi ser at våre Nordiske naboland politisk argumenterer for at arveavgift er til hinder for videreføring av deres familieselskaper, og argumenterer for at arveavgift vil føre til økt utenlandsk eierskap og «utflagging» av deres største familieeide selskaper. Tilsvarende har det vært argumentasjonen når det gjelder formuesskatt.

Vekstkaperprogrammet Entrepreneur of The Year

EY Entrepreneur Of The Year (EOY) er verdens største vekstkaperprogram, med kåringer i over 60 land. Her hedres personer og virksomheter som har utmerket seg med innovasjon og nyskaping, kombinert med lønnsomhet. Slike fremgangsrrike entreprenører stimulerer økonomisk vekst over hele verden, og EOY bidrar til å gi disse vekstkaperne den oppmerksomhet som de fortjener.

https://www.ey.com/en_us/entrepreneurship/what-does-it-take-to-be-unstoppable-when-the-world-comes-to-a-standstill

Jan Christian Vestre fikk prisen EOY i Norge for 2020. Han tok som 25-åring over møbelprodusenten Vestre, som hans bestefar grunnla i Haugesund i 1947.

Han la en tydelig strategi; han ville påvirke samfunnet gjennom å skape sosiale møteplasser, samt å bli anerkjent som verdens mest bærekraftige møbelprodusent.

Kombinasjonen av å være tro mot visjonen, ha evnen til å få folk med seg, og å slippe kreativiteten løs hos de ansatte, er en vinneroppskrift. Vestre viser at det er mulig å lykkes internasjonalt med produksjon og design i høykostland som Norge og Sverige, med bærekraft som merkevare.

Vestre er et tydelig og godt eksempel på en familievirksomhet som gjennom flere generasjoner har utviklet en moderne organisasjon som hevder seg i internasjonal konkurranse.

Æresprisen EY Family Business Award of Excellence.

Foruten å hedre vekstkaperne gjennom EOY programmet, hedrer også EY familier og familieselskaper gjennom EY Family Business Award of Excellence. Dette er en ærespris som tildeles familier som eiere har vært aktive i utviklingen av et minimum tredjegerasjons norsk familieeid selskap eller gruppering. Vi ønsker å hedre Industribyggere som har klart å utvikle virksomheten i takt med tidsperioden og teknologisk utvikling, slik at virksomheten er posisjonert for videre vekst og verdiskaping, gjerne på det internasjonale markedet. Slikt eierskap kjennetegnes av lønnsom og langsiktig innovasjonskraft – nytenkende og nyskapende kreativitet med klare vekstambisjoner. Til grunn for prisen ligger således at familien har klart å videreføre sin eierrolle i balanse med virksomhetens behov for utvikling i et dynamisk marked. Prisvinnere i Norge har vært Johan F. Andresen samt Leif O. og Morten Høegh.

Metodikk

Populasjon og utvalgskriterier

Den totale populasjonen relateres til Norges største selskaper, basert på omsetning og selskapsform. Vår rapport inkluderer kun norske aksje- og allmennaksjeselskap.

Da det foreligger ulike definisjoner på familiebedrifter, har vi i vår rapport tatt utgangspunkt i definisjonen til Family Business Index, som utarbeides av EY og University of St. Gallen 4. Family Business Index definerer en privat bedrift som familieeid hvis 50 % av bedriften er eid av en familie, mens for børsnoterte bedrifter må 34 % være eid av en familie. I vår rapport har vi utvidet definisjonen til å ikke kun gjelde eierfamilier som er forbundet med blodsband.

Videre har vi kun kategorisert bedrifter som familiebedrifter dersom de er eid av norske familier. Du vil derfor kunne se familieeide bedrifter i denne rapporten kategorisert som ikke-familieeide, som for eksempel H&M og Clas Ohlson. For fremtidige analyser er det tiltenkt å inkludere en kategori for utenlandske familiebedrifter.

Overnevnte utvalgskriterier gjelder også for vår definisjon av hva som er ansett som offentlig eide selskap.

Selskaper som allerede inngår i konsernregnskapet til et annet selskap har blitt ekskludert fra populasjon. I tillegg er selskaper innenfor kraft, bank og finanssektoren ekskludert, da det ikke forelå et tilstrekkelig antall familieselskaper i segmentet.

Totalpopulasjonen består av 375 selskaper fordelt på 132 familiebedrifter, og 243 ikke-familiebedrifter. Av de 243 ikke-familiebedrifter, er 21 definert som offentlig eide selskaper.

For totaloversikt over alle selskaper som er inkludert i rapporten, refereres det til vedlegget.

Datainnsamling

Tallmaterialet til ovennevnte selskaper som har blitt benyttet i rapporten er hentet fra offentlige tilgjengelige regnskaper som er publisert i Brønnøysundregisteret. Forutnevnte gjelder regnskapsårene 2016-2019.

For de selskaper som benytter en annen funksjonell valuta enn norske kroner, har regnskapstallene for det enkelte året blitt konvertert til norske kroner med 31,12 kurs for balansetall og snittkurs for det enkelte året gjeldende resultattall.

Segmenter

Mange av de identifiserte selskapene tilbyr produkter og tjenester i mer enn ett segment. Imidlertid er hvert selskap i denne analysen knyttet til ett spesifikt segment basert på hovedaktiviteten.

Denne forenklingen kan føre til at segmentene blir over – eller undervurdert sammenlignet med den faktiske totalen.

For klassifisering, refereres det til vedlegget.

Definisjoner

CAGR = Compound annual growth rate

EBITDA = Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization

Beregninger

EBITDA-margin = EBITDA / Inntekter

Totalkapitalrentabilitet i % (TKR) = (Ordinært resultat før skatt + Finanskostnader) / Gjennomsnittlig totalkapital

Kapitalens omløpshastighet (KO) = Inntekter / Gjennomsnittlig totalkapital

Egenkapitalrentabilitet i % (EKR) = (Ordinært resultat før skatt) / Gjennomsnittlig egenkapital

Likviditetsgrad = Omløpsmidler / Kortsiktig gjeld

Arbeidskapital = Omløpsmidler - Kortsiktig gjeld

Egenkapitalandel i % = Egenkapital / Egenkapital og Gjeld

Vedlegg – oversikt selskaper

Størrelse	Selskapsnavn	Selskaps- form	Segment	Familie- bedrift	Offentlig selskap
1	EQUINOR ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Ja
2	Norsk Hydro ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Ja
3	TELENOR ASA	ASA	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
4	YARA INTERNATIONAL ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Ja
5	NORGESGRUPPEN ASA	ASA	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
6	REITANGRUPPEN AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
7	EXXONMOBIL EXPLORATION AND PRODUCTION NORWAY AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
8	ORKLA ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
9	NORWEGIAN AIR SHUTTLE ASA	ASA	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
10	MOWI ASA	ASA	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
11	NORSK TIPPING AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
12	ELKJØP NORDIC AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
13	ATEA ASA	ASA	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
14	Veidekke ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
15	ERAMET NORWAY AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
16	AARS AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
17	WALLENIIUS WILHELMSSEN ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
18	LACO AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
19	TOTAL E&P NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
20	AKER BP ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
21	AKER SOLUTIONS ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
22	LUNDIN ENERGY NORWAY AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
23	VÅR ENERGI AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
24	POSTEN NORGE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
25	KONGSBERG GRUPPEN ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Ja
26	ELKEM ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
27	AF GRUPPEN ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
28	JOTUN A/S	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
29	A/S Norske Shell	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
30	SCHIBSTED ASA	ASA	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
31	BAMA GRUPPEN AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
32	KVARV AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
33	FERD AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
34	VYGRUPPEN AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
35	EGMONT HOLDING AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
36	VISMA AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
37	BERTEL O STEEN AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
38	KISTEFOS AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
39	Aktieselskapet Vinmonopolet	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Ja
40	WINTERSHALL DEA NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
41	TELIA NORGE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
42	CRAYON GROUP HOLDING ASA	ASA	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
43	NORSKE SKOG ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei

Størrelse	Selskapsnavn	Selskaps- form	Segment	Familie- bedrift	Offentlig selskap
44	CIRCLE K NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
45	OMV (NORGE) AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
46	ST1 NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
47	STRAWBERRY HOLDING AS	AS	Transport, service og tjenester	Ja	Nei
48	AVINOR AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
49	AIBEL AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
50	KONGSBERG AUTOMOTIVE ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
51	CANICA AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
52	TORGHATTEN ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
53	POWER INTERNATIONAL AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
54	TESLA NORWAY AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
55	SKANSKA NORGE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
56	NORSK MEDISINALDEPOT AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
57	GRIEG MATURITAS AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
58	VARNER HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
59	G2 OCEAN HOLDING AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
60	OLAV THON GRUPPEN AS	AS	Transport, service og tjenester	Ja	Nei
61	Moelven Industrier ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
62	O.N. Sunde A/S	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
63	TOMRA SYSTEMS ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
64	OPTIMERA AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
65	GE HEALTHCARE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
66	KVÆRNER ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
67	RUTER AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
68	XXL ASA	ASA	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
69	NEPTUNE ENERGY NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
70	ALLIANCE HEALTHCARE NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
71	DNO ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
72	DNV GL AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
73	IKEA AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
74	HOSPITALITY INVEST AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
75	LEIF HØEGH & CO AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
76	PGS ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
77	FMC KONGSBERG SUBSEA AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
78	VARD GROUP AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
79	Bonheur ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
80	NATIONAL OILWELL VARCO NORWAY AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
81	NEXANS NORWAY AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
82	WILH. WILHELMSSEN HOLDING ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
83	Brødrene Dahl A/S	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
84	EVRY NORGE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
85	HOLTA INVEST AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
86	HALLIBURTON AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei

Størrelse	Selskapsnavn	Selskaps- form	Segment	Familie- bedrift	Offentlig selskap
87	AVARN SECURITY AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
88	BILIA PERSONBIL AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
89	NYE VEIER AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Ja
90	PELAGIA HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
91	SKRETTING AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
92	HENT AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
93	SCHLUMBERGER NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
94	SAFEROAD HOLDING AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
95	GK GRUPPEN AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
96	NORCONSULT HOLDING AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
97	EUOPRIS ASA	ASA	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
98	PREEM NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
99	NRC GROUP ASA	ASA	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
100	NORSK RIKSKRINGKASTING AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
101	NORSK SCANIA AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
102	BUNKER OIL AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
103	TECHNIP NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
104	TRAVEL RETAIL NORWAY AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
105	CONSTO AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
106	SEABORN AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
107	NORWAY ROYAL SALMON ASA	ASA	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
108	AHLSSELL NORGE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
109	CAPEOMEGA AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
110	AKASTOR ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
111	FOLKE HERMANSEN AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
112	HÆHRE & ISACHSEN GRUPPEN AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
113	SOLSTAD OFFSHORE ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
114	COAST SEAFOOD AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
115	ISS FACILITY SERVICES AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
116	TGS NOPEC GEOPHYSICAL COMPANY ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
117	SULLAND HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
118	VOLVO CAR NORWAY AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
119	WIDERØE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
120	NAMMO AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Ja
121	JUM HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
122	BORREGAARD ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
123	SIEMENS ENERGY AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
124	SCANDIC HOTELS AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
125	BIOMAR A.S.	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
126	ABB AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
127	LØVENSKIOLD-VÆKERØ AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
128	FREDENSBORG 1994 AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
129	FATLAND GRUPPEN AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei

Størrelse	Selskapsnavn	Selskaps- form	Segment	Familie- bedrift	Offentlig selskap
130	REPSOL NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
131	CERTAS ENERGY NORWAY AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
132	SPORVEIEN AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
133	TOYOTA NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
134	ENTRA ASA	ASA	Investering og eiendom	Nei	Nei
135	NCC NORGE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
136	BMW NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
137	BRAVIDA NORGE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
138	Ringnes AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
139	AUTOMOBIL HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
140	BILTEMA NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
141	MESTA AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Ja
142	POSTNORD AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
143	BACKE HOLDING AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
144	H & M HENNES & MAURITZ AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
145	INEOS E&P NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
146	SCHENKER AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
147	GLANDER INTERNATIONAL BUNKERING (NORWAY) AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
148	MOTOR GRUPPEN AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
149	HOFSETH INTERNATIONAL AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
150	HJR HOLDING AS	AS	Transport, service og tjenester	Ja	Nei
151	HAVILA HOLDING AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
152	BOOTS NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
153	AGRA AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
154	MULTICONSULT ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
155	CELSA NORDIC AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
156	SATS ASA	ASA	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
157	NORSK SJØMAT HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
158	IKM GRUPPEN AS	AS	Transport, service og tjenester	Ja	Nei
159	BAKER HUGHES NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
160	LAERDAL MEDICAL AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
161	KRUSE SMITH AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
162	VOLVO MASKIN AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
163	IDEMITSU PETROLEUM NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
164	BW OFFSHORE NORWAY AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
165	FRAMO AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
166	KAVLI HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
167	AMEDIA AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
168	FJELLINJEN AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
169	CAIANO AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
170	BAUDA AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
171	HIG INVEST AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
172	EGERSUND GROUP AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei

Størrelse	Selskapsnavn	Selskaps- form	Segment	Familie- bedrift	Offentlig selskap
173	SELVAAG AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
174	TRIENT AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
175	FERDE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
176	VESTAS NORWAY AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
177	ARCHER AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
178	CAVERION NORGE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
179	KUFPEC NORWAY AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
180	JM NORGE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
181	GJELSTEN HOLDING AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
182	HURTIGRUTEN AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
183	ØMF HOLDING AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
184	CLAS OHLSON AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
185	KITRON ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
186	VING NORGE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
187	ALSO AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
188	INFINITUM AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
189	VEGFINANS AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
190	ERNST & YOUNG AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
191	E.A. SMITH AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
192	TEKNISK SERVICE HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
193	GLAMOX AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
194	AKVA GROUP ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
195	MARLINK AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
196	NICOLAISEN INVEST AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
197	BYGGMAKKER HANDEL AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
198	OSLO S UTVIKLING AS	AS	Investering og eiendom	Nei	Nei
199	NAVICO GROUP AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
200	INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
201	NERGÅRD AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
202	JACKON HOLDING AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
203	NOVA SEA AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
204	OC INDUSTRIER AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
205	HOLDING 2 AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
206	NORDLAKS OPPDRETT AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
207	LEASEPLAN NORGE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
208	B2HOLDING ASA	ASA	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
209	PRICEWATERHOUSECOOPERS AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
210	BREMNES FRYSERI AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
211	WÄRTSILÄ GAS SOLUTIONS NORWAY AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
212	FRYDENBØ GROUP AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
213	TECH DATA NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
214	SFR HOLDING AS	AS	Transport, service og tjenester	Ja	Nei
215	SOPRA STERIA AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei

Størrelse	Selskapsnavn	Selskaps- form	Segment	Familie- bedrift	Offentlig selskap
216	KOPPERNÆS AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
217	ULSMO AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
218	PON EQUIPMENT AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
219	ARCUS ASA	ASA	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
220	WENAASGRUPPEN AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
221	PHILIP MORRIS NORWAY AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
222	WILSON ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
223	JOHS RASMUSSEN AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
224	SPERREFISH AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
225	KB GRUPPEN AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
226	BERGEN BUNKERS AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
227	COCA-COLA EUROPEAN PARTNERS NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
228	BR INDUSTRIER AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
229	I K LYKKE AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
230	WESTCON GROUP AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
231	SOLAR NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
232	TAKEDA AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
233	NORDIC SEMICONDUCTOR ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
234	ACCENTURE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
235	SINKABERG-HANSEN AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
236	STANGELAND GRUPPEN AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
237	KUEHNE + NAGEL AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
238	SWECO NORGE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
239	GUNNAR NORDBØ AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
240	REDERIAKSJESELSKAPET TORVALD KLAVENESS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
241	ELEKTROSKANDIA NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
242	Brødr. Sunde A/S	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
243	COOR SERVICE MANAGEMENT AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
244	ADECCO NORGE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
245	HAUGEN-GRUPPEN NORDIC AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
246	PGNIG UPSTREAM NORWAY AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
247	POLARIS MEDIA ASA	ASA	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
248	GUMPENS AUTO AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
249	PLANTASJEN NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
250	ONNINEN AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
251	STENDI AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
252	JULA NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
253	ELTEL NETWORKS AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
254	BERGEN ENGINES AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
255	DEEPOCEAN AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
256	BECK HOLDING AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
257	BRISTOW NORWAY AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
258	OCEAN YIELD ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei

Størrelse	Selskapsnavn	Selskaps- form	Segment	Familie- bedrift	Offentlig selskap
259	HAVYARD GROUP ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
260	EIKMASKIN AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
261	DELOITTE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
262	STRØMBERG GRUPPEN AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
263	IMPLENIA NORGE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
264	BEERENBERG AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
265	J. C. BROCH AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
266	NORSK GJENVINNING AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
267	MONDELEZ NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
268	GE VINGMED ULTRASOUND AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
269	4SERVICE HOLDING AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
270	BIRGER N HAUG AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
271	CARLSEN FRITZØE HANDEL AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
272	MEIDELL AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
273	DRIV ENERGI AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
274	TUI NORGE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
275	HELLY HANSEN AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
276	BOUVET ASA	ASA	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
277	LEGULA AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
278	KRISTIAN GERHARD JEBSEN SKIPSREDERI AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
279	OTELLO CORPORATION ASA	ASA	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
280	OZ TOPCO AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
281	BA HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
282	GKN AEROSPACE NORWAY AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
283	NCC INDUSTRY AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
284	LEONHARD NILSEN & SØNNER – EIENDOM AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
285	NORSK STÅL AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
286	ATB AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Ja
287	CAPGEMINI NORGE AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
288	BDO AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
289	JYSK AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
290	OMNICOM MEDIA GROUP AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
291	LOTOS EXPLORATION AND PRODUCTION NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
292	GYLDENDAL ASA	ASA	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
293	GC RIEBER AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
294	RAMBØLL NORGE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
295	KAEFER ENERGY AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
296	FORD MOTOR NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
297	SCHNEIDER ELECTRIC NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
298	MALORAMA AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
299	TRESCHOW-FRITZØE HOLDING AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
300	SKEIDARLIVING GROUP AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
301	INOVYN NORGE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei

Størrelse	Selskapsnavn	Selskaps- form	Segment	Familie- bedrift	Offentlig selskap
302	RADISSON HOTELS NORWAY AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
303	TOMAGRUPPEN AS	AS	Transport, service og tjenester	Ja	Nei
304	RAGDE EIENDOM AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
305	STEEN & STRØM AS	AS	Investering og eiendom	Nei	Nei
306	ONECO NETWORKS AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
307	HELI-ONE (NORWAY) AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
308	ELTEK AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
309	PLATINA SEAFOOD AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
310	ROADWORKS HOLDING AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
311	AS GREEN CUBE INNOVATION HOLDING	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
312	SCORE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
313	ANDVORDGRUPPEN AS	AS	Transport, service og tjenester	Ja	Nei
314	COWI AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
315	BENTELER AUTOMOTIVE RAUFOSS AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
316	FRESENIUS KABI NORGE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
317	TIETO NORWAY AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
318	NORDIC CONCRETE GROUP AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
319	DISCOVERY NETWORKS NORWAY AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
320	ALTERA KNARR AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
321	BYGGMA ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
322	NORSKOTT HAVBRUK AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
323	ASPELIN RAMM GRUPPEN AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
324	AWILHELMSSEN AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
325	NORWELL AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
326	MOELSA INDUSTRIER AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
327	JENSSEN HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
328	SECURITAS AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
329	ICE GROUP SCANDINAVIA HOLDINGS AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
330	NTS ASA	ASA	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
331	BILFINGER INDUSTRIAL SERVICES NORWAY AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
332	SILEX GAS NORWAY AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
333	GLOBALCONNECT AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
334	WEST COAST INVEST AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
335	FJORDLAND AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
336	FRANZEFOSS AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
337	DENOFA AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
338	LINDE GAS AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
339	TOOLS AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
340	SELECT SERVICE PARTNER AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
341	WEX EUROPE SERVICES AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
342	NORCEM AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
343	SH INVEST AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
344	TORBJØRN SEIELSTAD HOLDING AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei

Størrelse	Selskapsnavn	Selskaps- form	Segment	Familie- bedrift	Offentlig selskap
345	Bergene Holm AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
346	STOKKE AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
347	K EKRHEIM AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
348	FJORD LINE AS	AS	Transport, service og tjenester	Ja	Nei
349	JÆGERGRUPPEN AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
350	NARDO BIL HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
351	WURTH NORGE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
352	RAGN SELLS AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
353	ARROW ECS NORWAY AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
354	JOBZONE AS	AS	Transport, service og tjenester	Ja	Nei
355	SOLERA BEVERAGE GROUP HOLDING AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
356	SAIPEM OFFSHORE NORWAY AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
357	WEDVIK HOLDING AS	AS	Investering og eiendom	Ja	Nei
358	TIBNOR AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
359	STRAND UNIKORN AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
360	KCA DEUTAG DRILLING NORGE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
361	RISA GRUPPEN AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
362	AS SIGURD HESSELBERG	AS	Industri, bygg og anlegg	Ja	Nei
363	KVERNELAND BIL AS	AS	Handel, mat og drikke	Ja	Nei
364	CAPPELEN DAMM HOLDING AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
365	REC SILICON ASA	ASA	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
366	GASUM AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Nei	Nei
367	CARE HOLDCO AS	AS	Transport, service og tjenester	Nei	Nei
368	SECTOR ALARM AS	AS	Transport, service og tjenester	Ja	Nei
369	FLOKK AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
370	ARGENTUM FONDSINVESTERINGER AS	AS	Investering og eiendom	Nei	Ja
371	NILLE AS	AS	Handel, mat og drikke	Nei	Nei
372	ODFJELL DRILLING AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
373	MYKLEBUST VERFT AS	AS	Industri, bygg og anlegg	Nei	Nei
374	HÖEGH LNG AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei
375	FRONTLINE AS	AS	Shipping, offshore, olje og gass	Ja	Nei

EY Norge og Family Business Norway

EY Norge

I Norge er vi 2 000 kolleger som, fordelt på 30 kontorer, leverer tjenester og bistår et tversnitt av norske virksomheter og eiere innenfor de fleste størrelser, bransjer og sektorer.

Foruten å være det ledende kompetansehuset overfor familieselskaper, er vi også det selskapet med størst markedsandel på revisjon av børsnoterte selskaper. Vi kan derfor bistå virksomheter og gründere gjennom alle faser, fra oppstart og entreprenørskap til børs og internasjonalisering.

Vårt overordnede mål er sammenfattet i «Building a Better Working World», et grunnleggende element i vår felles strategi, som binder våre 300 000 kollegaer i 150 land sammen til et globalt kunnskapsnettverk.

Hvert år hyller vi de som satser som vekstskapere gjennom Entrepreneur of The Year, samt toneangivende familieselskaper gjennom æresprisen Family Enterprise Award of Excellence.

Spesialavdelingen EY Family Enterprise bistår familieeide selskaper og deres eiere med innsiktsfulle og skreddersydde løsninger innenfor en rekke områder. Blant tjenestene finnes bistand ved generasjonsskifte, eierstrategi, transaksjoner ved kjøp og salg av selskaper, skatteplanlegging, og omstillings- og endringsprosesser.

[EY Norge – Home | Building a better working world](#)

[Family enterprise | EY – Global](#)

Eirik Moe

Nordisk leder EY Family Enterprise
+47 951 24 045
eirik.moe@no.ey.com

Family Business Norway

Family Business Norway er en uavhengig forening av og for familieeide bedrifter. Foreningen er ble stiftet i september 2015, og er en del av den globale organisasjonen Family Business Network International som samler over 4 000 eierfamilier.

Formålet til Family Business Norway er å bidra til kompetent eierskap gjennom å skape møteplasser for læring og erfaringsutveksling. Foreningen ønsker å bidra til å utvikle kompetente eiere som forblir en bærebjelke i norsk næringsliv.

Family Business Norway skal være et relevant og nyttig nettverk for norske eiere av familiebedrifter, og et trygt sted for erfaringsutveksling, læring og diskusjon. Foreningen besto ved utgangen av 2020 av 123 medlemsbedrifter, som representerer en bredde innen geografi, bransjetilhørighet, størrelse og alder.

Medlemmene er familiebedrifter hvor eiere enten er operativt engasjert i familiebedriften, har valgt å fylle andre roller knyttet til utøvelse av eierskapet, eller er i ferd med å tre inn i noen av disse rollene. Kun familiebedrifter har anledning til å bli medlem i foreningen.

[Hjemmeside: Family Business Norway](#)

[Podcast: «I familien»](#)

Karoline Gleditsch

Daglig leder Family Business Norway
+47 900 94 424
karoline.gleditsch@familybusinessnorway.no

Kontakter- familiebedrifter og gründere i Norge

Eirik Moe
Nordisk leder EY Family Enterprise
+47 951 24 045
eirik.moe@no.ey.com

Karoline Gleditsch
Daglig leder Family Business Norway
+47 900 94 424
karoline.gleditsch@familybusinessnorway.no

EY Entrepreneur of the Year

Ina K. Rosenberg
Nasjonal leder av EOY
+47 975 13 833
ina.rosenberg@no.ey.com

Simone Møkster
Fagansvarlig Family Business Norway
+47 918 93 254
simone.mokster@familybusinessnorway.no

EY regionsansvarlige | Family Enterprise

Kjetil Håvardstun
Region Vest
+47 932 13 574
kjetil.havardstun@no.ey.com

Mette Ballari
Coaching eierskap – neste generasjon
+47 970 54 861
Mette.Ballari@no.ey.com

Anja Maan
Oslo | Øst
+47 957 32 878
anja.maan@no.ey.com

Ole Conrad Siem
Transaksjoner – strategi
+47 971 16 869
ole.conrad.siem@no.ey.com

Johan Nordby
Oslo | Øst
+47 977 53 354
johan.nordby@no.ey.com

Harry Veum
Advokat – Skatt, arv, mv.
+47 976 13 311
harry.veum@no.ey.com

Stig Tore Strand
Rogaland | Sør
+47 982 06 671
stig.tore.strand@no.ey.com

Øyvind Hole
Advokat selskap-og avtalerett, mv.
+47 907 87 534
oyvind.hole@no.ey.com

Amund Amundsen
Region Midt
+47 982 06 279
amund.p.amundsen@no.ey.com

Arne Matre
Rådgivning familieselskaper
+47 414 75 944
arne.matre@no.ey.com

Kai Astor Frøseth
Region Nord
+47 959 72 885
kai.astor.froseth@no.ey.com

EY | Building a better working world

About EY

EY exists to build a better working world, helping to create long-term value for clients, people and society and build trust in the capital markets.

Enabled by data and technology, diverse EY teams in over 150 countries provide trust through assurance and help clients grow, transform and operate.

Working across assurance, consulting, law, strategy, tax and transactions, EY teams ask better questions to find new answers for the complex issues facing our world today.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. EY member firms do not practice law where prohibited by local laws. For more information about our organization, please visit ey.com.

© 2020 Ernst & Young AS
All rights reserved

ED None

This material has been prepared for general informational purposes only and is not intended to be relied upon as accounting, tax or other professional advice. Please refer to your advisors for specific advice.

ey.com/no